

FORMAT ZA IZVJEŠĆE O PROVEDBI AARHUŠKE KONVENCIJE

Sljedeće izvješće dostavljeno je u ime Republike Hrvatske u skladu s odlukom I/8 i II/10.

Ime službenika nadležnog za dostavljanje nacionalnog izvješća:	Dr.sc. Branka Pivčević Novak Načelnica Odjela za održivi razvoj Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva
Potpis:	
Datum:	siječanj 2011.

IZVJEŠĆE O PROVEDBI

Stranka:	Republika Hrvatska
Nacionalna žarišna točka	
Puni naziv institucije:	Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva
Ime i titula službenika:	Dr.sc. Branka Pivčević Novak, načelnica Odjela za održivi razvoj
Adresa:	Ulica Republike Austrije 20, 10000 Zagreb, Croatia
Telefon:	+ 385 1 3782 162
Faks:	+ 385 1 3717 135
E-pošta:	branka.pivcevic-novak@mzopu.hr

POSTUPAK IZRADE IZVJEŠĆA

Navedite kratko informacije o postupku izrade ovog izvješća, uključujući informacije o tome koje vrste javnih vlasti su konzultirane ili su doprinijele izradi istog, kako se konzultirala javnost i kako se uzeo u obzir ishod/rezultat javnih konzultacija te koji se materijal koristio kao temelj za izradu izvješća.

Odgovor:

Izvješće za ovaj ciklus izvješćivanja temelji se na prethodnom I nacionalnom izvješću Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: RH) koje je nadopunjeno s novim podacima.

Izradu izvješća koordiniralo je Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (MZOPUG) u suradnji s tijelima javne vlasti u čijem je djelokrugu zaštita sastavnica okoliša i u suradnji s Ministarstvom pravosuđa. Predstavnik nevladine udruge (NVU) koja je članica Zelenog foruma (mreža okolišnih udruga) Udruge za prirodu, okoliš i održivi razvoj Sunce uključen je od početka na izradu nacрта prijedloga Izvješća s ulogom da koordinira izradom priloga ispred svih udruga koje se bave zaštitom

okoliša. Javnosti i drugim civilnim udrugama nacrt prijedloga Izvješća dan je na uvid putem internetskih stranica MZOPUG-a. Jedan dio primjedbi od NVU je uključen u Izvješće dok je na druge primjedbe poslano očitovanje NVU pisanim putem. Ovo Izvješće je rezultat tog postupka.

Navedite svaku posebnu okolnost koja je važna za razumijevanje izvješća, npr. Postoji li federalna i/ili decentralizirana struktura za donošenje odluka, imaju li odredbe Konvencije izravan utjecaj na njeno stupanje na snagu, ili jesu li financijska ograničenja značajna prepreka provedbi (nije obvezno).

Odgovor:

/

Članak 3.

Navedite zakonske, regulatorne i ostale mjere kojima se provode opće odredbe u stavcima 2, 3, 4, 7 i 8 članka 3.

Odgovor:

Više se hrvatskih zakona i pod zakonskih propisa odnosi na provedbu općih odredbi članka 3. o čemu se izvjestilo u prvom nacionalnom Izvješću. Međutim od završetka I Izvješća neki su se zakoni koji se odnose na okoliš i drugi za područje okoliša relevantni zakoni izmijenili i nadopunili, dok su dva zakona zamijenjena s novim. Tako je usvojen novi Zakona o općem upravnom postupku (NN 47/09, u daljnjem tekstu: ZUP), i Zakon o vodama (NN 153/09, u daljnjem tekstu: ZOV¹). U novim zakonima su sve odredbe koje su bitne za provedbu Arhuške konvencije prenesene iz prijašnjih zakona.

Relevantni su i ovi novi propisi: Uredba o postupku utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša (NN 114/08, u daljnjem tekstu: UPUOUZO), Uredba o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari (NN 114/08, u daljnjem tekstu: USVNUOT) i Pravilnik o mjerama otklanjanja šteta u okolišu i sanacijskim programima (NN 145/08, u daljnjem tekstu: PMOŠOSP).

Izmjene i dopune koje su napravljene u određenim zakonima i pod zakonskim propisima, kao i donošenje propisa dio su procesa usklađivanja nacionalnog zakonodavstva s onim Europske unije te predstavljaju zakonodavnu i regulatornu osnovu za provedbu čl. 3. Konvencije.

Vlada Republike Hrvatske usvojila je Kodeks savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata na 26. sjednici održanoj 21. studenoga 2009. (NN 140/2009). Potreba usvajanja Kodeksa i poticanja njegove sustavne primjene proizlazi iz ciljeva i mjera *Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva od 2006. do 2011. godine* i pripadajućeg Operativnog plana provedbe, kao i mjera *Akcijskog plana uz Strategiju suzbijanja korupcije*. Osim toga, razrada modela konzultacija o prijedlozima programa, zakona i drugih propisa s nevladinim organizacijama i javnošću općenito jedna je od planiranih aktivnosti u sklopu nove *Strategije reforme državne uprave* za razdoblje 2008.- 2011. Donošenje Kodeksa objedinjuje zaključke proizašle iz širokog savjetovanja koje je Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske u suradnji sa Savjetom za razvoj civilnoga društva proveo s organizacijama civilnoga društva o ciljevima i sadržaju akta koji će pružiti smjernice za učinkovito savjetovanje državnih tijela i zainteresirane javnosti u postupku donošenja zakona i drugih akata, kao i postojeće dobre prakse savjetovanja koja već provode pojedina tijela državne uprave. Smjernice za primjenu Kodeksa su izrađene te prihvaćene od strane Povjerenstva za praćenje provedbe mjera suzbijanja korupcije na sjednici 27. srpnja 2010. Također, imenovani su koordinatori za

---

¹ Zakon o vodama (NN 153/09) stupio je na snagu 1.1.2010. osim čl. 107. st. 3. i 6. koji stupaju na snagu 1.1.2011. Na dan stupanja na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o vodama (NN 107/95 i 150/05), osim članka 173. i 174. koji prestaju važiti 1.1.2011.

savjetovanje u središnjim tijelima državne uprave odnosno uredima Vlade zaduženi za izradu nacrtu zakona, drugih propisa i akata, kao kontakt osobe s ciljem dosljednog praćenja i koordinacije postupaka savjetovanja sa zainteresiranom javnošću. Sadržaj *Kodeksa* uvelike je usklađen s aktom Europske komisije *Opća načela i minimalni standardi savjetovanja zainteresiranih strana od strane Europske komisije* (General principles and minimum standards for consultation of interested parties by the Commission' COM(2002)704), kojeg Europska komisija primjenjuje od 1. siječnja 2003. godine, kao i s *Kodeksom sudjelovanja civilnog društva u odlučivanju* (Code of good practice for civil participation in the decision-making process) kojeg je svojom Deklaracijom podržalo Vijeće ministara Vijeća Europe 21. listopada 2009.

Objasnite kako su provedeni ovi stavci. Posebno opišite:

(a) u pogledu stavka 2, mjere poduzete kako bi se osiguralo da službenici i tijela vlasti pomažu i pružaju potrebne upute;

Odgovor:

Temeljna načela ponašanja tijela državne uprave i drugih državnih tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravnih osoba koje imaju javne ovlasti su regulirane ZUP pa kada u upravnim stvarima, neposredno primjenjujući propise, rješavaju o pravima, obvezama ili pravnim interesima građana, odnosno pravnih osoba ili druge stranke, ovaj zakon se supsidijarno primjenjuje i u postupcima traženja pristupa informacijama. Na njegovu primjenu upućuje i čl. 9. Zakona o pravu na pristupu informacijama (NN 172/03, u daljnjem tekstu: ZPPI).

Temeljem ZPPI-a sva su tijela javne vlasti imenovala službene osobe (ili više njih) mjerodavne za rješavanje ostvarivanja prava na pristup informacijama, uključujući i pružanje pomoći i upućivanje javnosti u vezi s pristupom informacijama, kao i odluke o ustrojavanju Kataloga informacija koje posjeduju ili nadziru ili kojima raspolazu, a koji sadrže sistematizirani pregled informacija s opisom sadržaja, namjenom, načinom osiguravanja i vremenom ostvarivanja prava na pristup. Dužnost pružanja informacija i obrazloženja o upravnim poslovima je također regulirana Zakonom o državnim službenicima (NN 92/05, 142/06, 77/07, 107/07, 27/08).

MZOPUG je u razdoblju od zadnjeg izvješća ojačalo mehanizme za pružanje informacija javnosti iz pojedinih sektora okoliša pa je tako izrađena posebna internetska stranica *Državna mreža za praćenje kakvoće zraka*, na kojoj su prikazani podaci o kakvoći zraka sa svih mjernih postaja u sklopu državne mreže. Internetska stranica je direktno povezana s mjernim postajama preko centralne baze s koje se mjerni podaci ažuriraju i prikazuju svakih sat vremena zajedno sa izvještajima o mjernim podacima u formatu satnih koncentracija. Na internetskoj stranici MZOPUG objavljuje se i „Registar pravnih i fizičkih osoba koje se bave djelatnošću uvoza/izvoza i stavljanja u promet kontroliranih i zamjenskih tvari, servisiranja, prikupljanja, obnavljanja i uporabe“. Također su informacije vezane za uspostavu sustava trgovanja emisijskim jedinicama te za izdavanje dozvole za emisije stakleničkih plinova iz postrojenja su dostupne javnosti. Na navedenoj stranici operateri postrojenja mogu dobiti sve informacije vezano za podnošenje zahtjeva, izradu planova praćenja koji čini sastavni dio zahtjeva i dozvole za emisije stakleničkih plinova te najčešća pitanja operatera s odgovorima stručnjaka u okviru stručne podrške operaterima pri izradi planova praćenja emisija stakleničkih plinova.

Agencija za zaštitu okoliša (AZO) koordinira i održava Informacijski sustav zaštite okoliša koja se stalno proširuje s novim bazama podataka koji nastaju u suradnji s tijelima državne uprave i institutima. Baze su dostupne javnosti putem interneta AZO-a. Sukladno Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (NN 35/08) u 2009. godini izrađena je baza Registar onečišćavanja okoliša (ROO). Sukladno Uredbi o sprečavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari (NN 114/08) te Pravilniku o registru postrojenja u

kojima je utvrđena prisutnost opasnih tvari i o očevidniku prijavljenih velikih nesreća (NN 113/08) izrađena je baza Registar postrojenja u kojima je utvrđena prisutnost opasnih tvari (RPOT) te baza Očevidnik prijavljenih velikih nesreća (OPVN). Najveći interes javnosti registriran je upravo u dijelu koji se odnosi na baze ROO i RPOT.

(b) u pogledu stavka 3, mjere poduzete u cilju promicanja obrazovanja i svijesti o okolišu;

Odgovor:

Tijela javne vlasti u čijoj su nadležnosti pojedine sastavnice okoliša i održivi razvoj kontinuirano provode kampanje podizanja svijesti o okolišu. Osmišljavaju se i tiskaju promotivno-edukacijski materijali (slikovnice, plakati, brošure, leci, naljepnice i drugo) te se na TV-u i radiju emitiraju edukativno-promidžbeni spotovi u svrhu popularizacije i informiranja javnosti o sastavnicama okoliša.

Obrazovanje o okolišu ima važno mjesto u Hrvatskom obrazovnom kurikulumu. Brojne su aktivnosti koje se provode u vrtićima, osnovnim i srednjim školama s ciljem promicanja obrazovanja i svijesti o okolišu. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa u suradnji s drugim tijelima državne uprave omogućuje distribuciju raznih promotivnih brošura i letaka o temama koje su vezane za okoliš. Tako je primjerice u organizaciji MZOPUG-a u prevedena i tiskana UNEP-ova brošura *Održiva proizvodnja i potrošnja* (2009.) i novi nastavak stripa pod nazivom *Ozzy obilazi otoke* (2008.) s temom zaštite ozonskog sloja i sprječavanja klimatskih promjena. Brošure su distribuirane osnovnim i srednjim školama kako bi se koristili kao pomoćni nastavni materijal.

Povodom Dana zaštite ozonskog sloja 16. rujna 2009. i 2010. godine izrađeni su promotivni materijali (majice, platnene vrećice, jumboplakati) koje su distribuirani gradovima uključenima u *Europski tjedan kretanja* koji su organizirali obilježavanje *Dana zaštite ozonskog sloja* i osnovnim eko-školama. Jumboplakati su izvješeni na 20 – 30 lokacija diljem Hrvatske.

U sklopu suradnje s Hrvatskim dermatovenerološkim društvom (HDVD) MZOPUG se uključio u promotivne akcije koje je HDVD organizirao u suradnji s tvrtkom L'ORÉAL ADRIA d.o.o. doniranjem edukativnih stripova *Ozzy Ozone*. Tako da su na plažama četiriju najvećih gradova u Hrvatskoj postavljeni info pultovi na kojima su se građanima dijelili promotivni i edukativni materijali o potrebi zaštite od sunčevog zračenja. U svrhu podizanja osvještenosti javnosti, osobito medija prevedena je i prilagođena te objavljena na internetskim stranicama MZOPUG-a brošura *Životni grafikon ozona - veza s klimom*. Na nacionalnoj Hrvatskoj radio-televiziji su 16. rujna 2010. emitirana 2 spota u tri termina s ciljem edukacije javnosti o potrebi zaštite ozonskog sloja te o postojanju sustava prikupljanja rashladnih uređaja u Hrvatskoj. Kroz intervju se javnosti obavještavala o aktivnostima koje su poduzete radi zaštite klime i ozonskog sloja. Nacionalni konzultant za projekt "Potpuno ukidanje potrošnje CFC-a (klorofluorougljika) u RH" tvrtka APO d.o.o. otisnula je letak "Ozonski sloj" u kojem je objedinila informacije korisne za rashladni sektor (uvoznike, izvoznike, servisere, korisnike).

MZOPUG je proveo projekt "Prilagodba inspekcije zaštite okoliša za provedbu novog nacionalnog zakonodavstva u području zaštite okoliša" (Program EU, PHARE 2005) s ciljem jačanja ustrojstva inspekcije zaštite okoliša prema zahtjevima postavljenima u novom okolišnom zakonodavstvu; razvijanje sustava za stalno obrazovanje inspektora u budućnosti (obuka za voditelje obuke); obuka inspektora (inspektora zaštite okoliša i ostalih nadležnih inspektora koji sudjeluju u inspekciji zaštite okoliša) te informiranje dionika iz industrije, kao i nevladinih udruga i jedinica lokalne i regionalne uprave o njihovim novim odgovornostima vezano uz zaštitu okoliša; osnivanje i osiguranje potpore Pilot timu u svrhu definiranja načina suradnje i postupanja u slučajevima štete u okolišu; te razvijanje unaprijeđenog informatičkog sustava izvješćivanja radi poboljšanja obavještavanja javnosti, koji će biti funkcionalan i dostupan inspektorima za korištenje nakon završetka projekta.

MZOPUG je u sklopu pretpristupnih bilateralnih programa pomoći Kraljevine Nizozemske (G2G projekt) pokrenulo 2010. g. projekt „Trening za državne službenike o održivom razvoju i obrazovanju za održivi razvoj”. Svrha projekta je podići svijest o načelima održivog razvoja među državnim službenicima te istaknuti važnost obrazovanja za održivi razvoj. Krajnji cilj projekta je uvrštavanje seminara o održivom razvitku u Katalog izobrazbe državnih službenika kojeg vodi Ministarstvo uprave.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture svake godine izrađuje Godišnje izvješće lučkih kapetanija u kojemu se između ostalog navode broj onečišćenja mora i porijeklo onečišćenja (s kopna, s plovila, nepoznati počinitelj).

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (u daljnjem tekstu: FZOEU) u RH ima posebnu ulogu u promicanju svijesti o okolišu te provodi edukativno-promidžbene programe o zaštiti okoliša i poticanju energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije. Tako u suradnji s UNDP-em FZOEU provodi nacionalnu kampanju poticanja energetske učinkovitosti te se u sklopu toga održavaju razne promidžbene manifestacije, emitiraju televizijski i radijski spotovi, tiskaju razne brošure i leci koji se dijele kao prilog dnevnim novinama (npr. brošura „200 EE savjeta“). Osmišljena je i napravljena brošura „Bijela roda“ tiskana u 3000 primjeraka kojom su se predstavili rezultati projekta zaštite bijele rode, a koji se provodio u kontinentalnim hrvatskim županijama. FZOEU kontinuirano objavljuje dvomjesečno edukativno-promidžbeno glasilo „Eko reviju“ koja se tiska u 6000 primjeraka, a u kojem se uz informacije o aktivnostima FZOEU objavljuju i članci o novostima u zaštiti okoliša i energetici. Časopis se šalje svim jedinicama lokalne samouprave, raznim državnim, javnim i stručno-znanstvenim institucijama, udrugama te tvrtkama koje surađuju s FZOEU.

Državni zavod za zaštitu prirode (u daljnjem tekstu: DZZP) kontinuirano izdaje mnoštvo promotivno-edukativnog materijala (plakati, brošure, leci, naljepnice i dr.) u svrhu popularizacije i informiranosti javnosti o zaštiti prirode kao dijelu okoliša te organizira edukativne akcije u povodu značajnih datuma u zaštiti prirode. Također organizira Dane otvorenih vrata. S obzirom da je UN proglasio 2010. godinu biološke raznolikosti velik dio aktivnosti se odnosio na tu temu, od kojih navodimo samo neke:

- izdani su priručnici za inventarizaciju i praćenje stanja biološke raznolikosti s obrascima koji se mogu skinuti i s internetskih stranica DZZP-a u svrhu uključivanja javnosti,
- organizirane su edukativne akcije brojanja lastavica i piljaka te zaštićene biljke kockavice u suradnji sa školama.

AZO promiče svijest o okolišu u široj javnosti prvenstveno izdavanjem tiskanih materijala u kojima informira i educira, te objavom svih relevantnih informacija kojima raspolaže u svom djelokrugu na internetskoj stranici. AZO organizira Dane otvorenih vrata te organizira edukativne akcije povodom značajnih datuma važnih za zaštitu okoliša. Tako se održavaju predavanja u školama u povodu Dana planeta Zemlje, stručnjaci Agencije uključuju se u tribine za građanstvo te se u povodu Dana zaštite okoliša organizaju nagradni natječaji s ekološkim temama za djecu i odrasle. AZO se u svibnju 2009. godine predstavio i sudjelovanjem na dvodnevnoj izložbi u sklopu Zagrebačkog energetskog tjedna.

Vezano za ROO 2008. pokrenut je *help desk* koji putem elektronske pošte i telefona odgovara na upite obveznika dostave podataka, nadležnih tijela u županijama, inspekcije zaštite okoliša, stručne i ostale zainteresirane javnosti. Detaljne aktivnosti se mogu vidjeti u Dodatku I.

Hrvatske vode (HV) izdaju informativno-stručni mjesečnik *Hrvatska vodoprivreda* (sredinom 2009. godine došlo je do privremenog prekida u publiciranju) i znanstveni časopis *Hrvatske vode*, putem kojih se šira javnost informira o pitanjima iz područja upravljanja vodama. U podizanju svijesti o važnosti voda i vodnoga okoliša, HV organiziraju obilježavanje Međunarodnog dana voda (22.3.), Dana Dunava (28.6.) i dana Hrvatskih voda (7.9.), prigodom kojega se dodjeljuju godišnje nagrade za izabrane diplomske, magistarske i doktorske radove i stručne knjige vezane za područje voda. Također, HV su pokrovitelj stručnih skupova i redovito sufinanciraju znanstvene projekte vezane za upravljanje vodama.

Ured za udruge Vlade RH korisnička je institucija sheme bespovratnih sredstava Phare 2006 *Omogućavanje aktivnog doprinosa sektora civilnog društva u pretpriputnom procesu* u okviru kojeg su i udruge koje se bave zaštitom okoliša i održivim razvojem provodile projekte s ciljem podizanja svijesti o okolišu, odgoju i obrazovanju o okolišu te prisupu informacijama o okolišu. Vlada RH je na taj način nevladinim udrugama koje se bave okolišem pružila podršku u promicanju aktivnosti vezanih uz promicanje odgoja i obrazovanja o okolišu i svijest o okolišu u javnosti. Ukupan ugovoreni iznos projekata je 1.097.378,56 eura od čega na EU sredstva otpada 839.734,24 eura (77%) a na nacionalno sufinanciranje 109.737,87 eura (10%) dok su udruge iz vlastitih sredstava morale osigurati 147.906,45 eura (13%).

Popis nevladinih udruga te projekata koji su provedeni u sklopu navedene sheme bespovratnih sredstava, nalazi se u Dodatku II.

(c) u pogledu stavka 4, mjere poduzete kako bi se osiguralo da postoji odgovarajuće priznanje i podrška udrugama, organizacijama ili grupama koje promiču zaštitu okoliša;

Odgovor:

U Hrvatskoj postoji više mehanizama kroz koje se daje podrška udrugama i organizacijama koje promiču zaštitu prirode i okoliša. Tako Ministarstvo kulture kontinuirano sufinancira rad nevladinih udruga na provođenju projekata zaštite prirode. Također su neke stručne nevladine udruge kao vanjski konzultanti uključene u rad na donošenju strateških dokumenata iz područja zaštite prirode. Manji broj stručnih nevladinih udruga uključen je u aktivno provođenje zaštite prirode kroz rad *Centara za skrb o strogo zaštićenim vrstama*. Godišnja nagrada i nagrada za životno djelo za zaštitu prirode „Ivo Horvat“ se tradicionalno dodjeljuje istaknutim pojedincima i udrugama koji su zaslužni za promicanje zaštite prirode.

MZOPUG i FZOEU objavljuju javne natječaje za financiranje edukativnih projekata u području zaštite okoliša i održivog razvitka za udruge civilnog društva. HV redovito sufinanciraju projekte i skupove nevladinih udruga koje su vezane za područje voda. Ukupni dodijeljeni iznos u 2009. godini je 300.000 kuna (oko 41.000 eura).

Vlada RH putem godišnjih Izvješća o dodijeljenim financijskim potporama za projekte i programe organizacija civilnoga društva redovito prati dinamiku financiranja te daje preporuke za unapređenje sustava dodjele financijskih potpora projektima i programima organizacija civilnoga društva. U Izvješću se nalaze podaci o financijskim i nefinancijskim potporama koji se izdvajaju iz državnog, županijskih, gradskih i općinskih proračuna. Osim iz državnog proračuna dio sredstava ide iz prihoda od igara na sreću, iz naknada onečišćivača okoliša te iz sredstava proračunske zalihe. Projekti i programi su prema svojoj namjeni svrstani u 20 područja pa je tako na projekte i programe iz područja zaštite okoliša i održivog razvoja u 2008. godini izdvojeno 0,9 %, a u 2009. godini 1,1% od ukupnih financijskih potpora koje su davane civilnom sektoru za tu godinu. O strukturi projekata i programa iz područja zaštite okoliša i održivog razvoja može se vidjeti u Dodatku III.

(d) u pogledu stavka 7, mjere poduzete u cilju promicanja načela Konvencije u međunarodnim procesima uključujući:

- (i) mjere poduzete u svrhu koordinacije unutar i između ministarstava kako bi se obavijestili službenici koji su uključeni u drugim relevantnim međunarodnim forumima o članku 3 stavak 7 i o Almaty Smjernicama, i navesti je su li mjere koordinacije u tijeku***
- (ii) mjere poduzete na nacionalnoj razini kako bi se osigurao pristup informacijama koje se odnose na međunarodne forume, kao i na kojoj je razini pristup informacijama osiguran***

- (iii) mjere poduzete na nacionalnoj razini kako bi se promoviralo i omogućilo sudjelovanje javnosti u međunarodnim forumima (npr. poziv članovima NVU da budu dio delegacije Stranke u međunarodnim pregovorima iz područja okoliša ili uključivanje NVU u izradi službenog stava Stranke u takvim pregovorima), kao i na kojoj je razini pristup informacijama osiguran*
- (iv) mjere poduzete u svrhu promidžbe načela Konvencije u postupcima drugih međunarodnih foruma*
- (v) mjere poduzete u svrhu promidžbe načela Konvencije u radu, projektima, odlukama i drugim nezavisnim događanjima u drugim međunarodnim forumima*

Odgovor:

Načelo suradnje unutar države u provedbi zaštite okoliša i suradnja s drugim državama te obavješćivanje drugih država o prekograničnim utjecajima na okoliš te razmjena informacija o okolišu propisano je u čl. 14., Zakon o zaštiti okoliša (NN 110/07) dalje u tekstu: ZoZO). Također je u čl. 45. Zakona o zaštiti zraka (NN 178/04, 60/08, u daljnjem tekstu: ZZZ) propisano da će MZOPUG pokrenuti aktivnosti s nadležnim tijelom druge države kako bi se donijeli zajednički planovi i programi za smanjivanje onečišćenja zraka primjenom prikladnih mjera ako dođe do značajnog prekograničnog onečišćenja zraka. RH promiče načela Konvencije o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica između ostalog, putem bilateralnih i multilateralnih tijela/međunarodnih ugovora u kojima/kojih je RH stranka.

Ministarstvo kulture redovito izvještava o rezultatima ostvarenim u međunarodnoj i međuresorskoj suradnji na internetskoj stranici Ministarstva ili putem izjava za javnost na zahtjev medija ili samoinicijativno. Također na sastancima stranaka vezano za provođenje međunarodnih konvencija kojih je RH potpisnica uključuju redovito nevladine udruge.

MZOPUG, kao nadležno tijelo dostavlja godišnja izvješća o inventaru emisija stakleničkih plinova, te periodično nacionalna izvješća o promjeni klime prema Okvirnoj konvenciji UN-a o promjeni klime (UNFCCC) (nacionalna izvješća prema Okvirnoj konvenciji UN-a o promjeni klime su dostupna javnosti na internetskim stranicama MZOPUG-a i Tajništva UNFCCC). Temeljem odredbi iz Plana intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora (NN 92/08) izrađuju se izvješća o nezgodi te se javnost informira putem javnih glasila i ostalih medija o poduzetim radnjama. Također, prema Subregionalnom planu propisano je obavješćavanje tijela drugih država o onečišćenju mora. Temeljem odredbi Subregionalnog plana intervencija za sprječavanje, spremnost za i reagiranje na iznenadna onečišćenja Jadranskog mora većih razmjera (NN-MU 7/08), propisano je da su stranke obvezne uspostaviti i održavati djelotvoran i operativan sustav priopćavanja u skladu sa standardnim sustavom POLREP čije je korištenje dogovoreno u okviru Protokola o sprječavanju i iznenadnoj opasnosti uz Barcelonsku konvenciju. Odredbom točke 4.4 Subregionalnog plana, propisano je da će uspostavljene nacionalne ekipe za podršku davati savjete nacionalnom vrhovnom zapovjedniku u vezi informiranja javnosti. Odredbe točke 8.1 do 8.4 Subregionalnog plana, imenovani časnik za odnose s javnosti održavat će kontakte s tiskom, pripremati biltene u ime vrhovnog zapovjednika, pratiti informacije objavljene u tisku i davati pojašnjenja o eventualnim nesporazumima.

(e) u pogledu stavka 8, mjere poduzete kako bi se osiguralo da osobe koje ostvaruju svoja prava sukladno Konvenciji ne budu kažnjene, gonjene ili uznemiravane.

Odgovor:

Ovo je pravo osigurano kroz ustavno načelo zakonitosti iz čl. 16. Ustava RH (NN 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/00, 124/00 – pročišćeni tekst, 28/01, 41/01 – pročišćeni tekst, 55/01 – ispravak, 76/10 i 85/10 – pročišćeni tekst) te načela prava na žalbu iz čl. 18. Ustava RH.

Opišite sve prepreke na koje ste naišli tijekom provedbe bilo kojeg od stavaka članka 3 navedenih iznad.

Odgovor:

Primijećeno je da jedan, manji dio nevladinih udruga koje se bave problematikom zaštite prirode ne shvaća dovoljno ozbiljno i odgovorno svoje obaveze prema tijelima državne uprave što svakako podrazumijeva njihovu bolju transparentnost prema informiranju javnosti.

NVU imaju nekoliko primjedbi u provođenju čl. 3. Generalna je primjedba da se osim zakonskih propisa trebaju razviti dodatne mjere u svrhu učinkovite provedbe Konvencije. Tako smatraju da je potrebno davati više informacija na internetskim stranicama čime bi se poboljšala veća transparentnost rada ministarstava (npr. o osnivanju i razlozima osnivanja radnih skupina).

U pogledu st. 3. NVU smatraju da obrazovanje o okolišu nije dovoljno zastupljeno na području visokoškolskog obrazovanja te da je potrebno utemeljiti fakultete i visoke škole koji će biti nositelji obrazovanja za okoliš. Također ističu da je pored kampanja potrebno uspostaviti financijske mjere radi poticanja zaštite okoliša kao što su to povoljni krediti i subvencije za npr. gradnju pasivnih kuća i sl.

U pogledu st. 4. NVU smatraju da diskontinuitet u davanju godišnjih potpora NVU iz područja okoliša ugrožava stabilno djelovanje tih udruga. Vezano za dodjelu nacionalnih priznanja i nagrada u zaštiti okoliša NVU imaju također primjedbu da nedostaje godišnji kontinuitet dodjele.

Navedite dodatne informacije o praktičnoj primjeni općih odredbi Konvencije.

Odgovor:

/

Navedite važne adrese web stranica, ukoliko su dostupne:

www.mzopu.hr; <http://zrak.mzopu.hr/default.aspx?id=6>; <http://klima.mzopu.hr/>

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (MZOPUG)

www.azo.hr Agencija za zaštitu okoliša (AZO)

www.fzoeu.hr Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU)

<http://www.zastita-prirode.hr/> Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu prirode (MK-UZP)

www.dzzp.hr Državni zavod za zaštitu prirode (DZZP)

<http://www.natura2000.hr>

<http://www.life-vuk.hr>

www.uzuvrh.hr Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske (UU VRH)

www.mmpi.hr Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (MMPI)

www.voda.hr Hrvatske vode (HV)

Članak 4.

Navedite zakonske, regulatorne i ostale mjere kojima se provode odredbe o pristupu informacijama o okolišu u članku 4.

Odgovor:

Kako je navedeno u prethodnom izvješću provedba članka 4. je regulirana kroz više propisa. ZoZO, ZPPI i Uredba o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (NN 64/08, dalje UISJ) su temeljni propisi koji reguliraju provedbu članka 4. Određene mjere su također dodatno integrirane i u druge propise koji se odnose na određena područja okoliša. Važno je istaknuti da je u RH Direktiva 2003/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o pristupu javnosti podacima o okolišu potpuno transponirana u nacionalno zakonodavstvo. To se odnosi i na definicije iz čl. 2. Konvencije koje su prenijete u ZoZO kao i u ZPPI.

Odredbe iz čl. 3., st. 9. Konvencije su regulirane ustavnim principom o jednakopravnosti građana i temeljem odredbi ZPPI-ja. Također temeljem ZoZO-a i ZPPI svatko ima pristup informacijama bez obveze navođenja interesa te je propisan pristup podacima i informacijama. Propisan je i Obrazac Zahtjeva za pristup informacijama putem kojeg podnositelju zahtjeva može na jedan od četiri načina pristupiti informaciji: neposredno pružanje informacije (usmenim putem), uvid u dokumente i pravljenje preslika dokumenata koji sadrže traženu informaciju, dostavljanje preslika dokumenta koji sadrži traženu informaciju i na drugi način (upisuje podnositelj zahtjeva) (Pravilnik o ustroju, sadržaju i načinu vođenja službenog upisnika o ostvarivanju prava na pristup informacijama; NN 137/04). Vremenski rok za davanje informacija je također reguliran ZoZO-om i ZPPI-jem.

(c) u pogledu stavaka 3 i 4, mjere poduzete u cilju:

(i) osiguranja izuzeća od zahtjeva;

(ii) osiguranja primjene testa javnog interesa s kraja stavka 4;

Odgovor:

U pogledu navedenih mjera upućujemo na ZoZO, čl. 135. U postupku ostvarivanja prava na pristup informacijama na odgovarajući način primjenjuju se odredbe ZUP-a (čl. 9. ZPPI-ja). Primjenjuje se i čl. 8. ZPPI-ja, kao i čl. 26. Pravilnika o vodnoj dokumentaciji (NN 13/06).

(d) u pogledu stavka 5, mjere poduzete kako bi se osiguralo da tijelo vlasti koje ne posjeduje zatražene informacije o okolišu poduzme potrebne korake;

Odgovor:

U pogledu stavka 5 primjenjuje se čl. 13. ZPPI-ja. Pored toga u postupku ostvarivanja prava na pristup informacijama na odgovarajući način primjenjuju se odredbe ZUP-a (čl. 9. ZPPI-ja).

(e) u pogledu stavka 6, mjere poduzete kako bi se osiguralo da se primijeni uvjet da se informacije filtriraju i učine dostupnima;

Odgovor:

Relevantan je čl. 8. st. 4. ZPPI-ja.

(f) u pogledu stavka 7, mjere poduzete kako bi se osiguralo da se odbijanje odvija u roku i u skladu s ostalim uvjetima vezanim uz odbijanje zahtjeva;

Odgovor:

U pogledu stavka 7 upućujemo na ZPPI, čl. 15., st. 2.

(g) u pogledu stavka 8, mjere poduzete kako bi se osiguralo da se drži uvjeta za naplaćivanje.

Odgovor:

Primjenjuje se ZPPI, čl. 19. U slučajevima kada postoje stvarni materijalni troškovi pri obradi i dostavi traženih podataka (poput cijene izrade preslika, pohrane na elektronske medije i sl.) naplaćuje se naknada (AZO, DZZP, MZOPUG). U okviru Odluke o ustrojavanju kataloga informacija u MZOPUG regulirano je da ukoliko je broj preslika veći od 3 stranice naknadu iznosi 1 kunu po stranici.

Opišite sve prepreke na koje ste naišli tijekom provedbe bilo kojeg od stavaka članka 4.

Odgovor:

/

Navedite dodatne informacije o praktičnoj primjeni odredbi o pristupu informacijama, npr. postoje li statistike o broju zahtjeva, broju odbijenih zahtjeva i razloge za njih?

Odgovor:

Prema članku 25. ZPPI-ja sva tijela javne vlasti dužna su do 31. siječnja MU dostaviti izvješće o provedbi ZPPI-ja za prethodnu godinu na temelju podataka sadržanih u katalogu informacija. Ministarstvo uprave podnosi objedinjeno izvješće o provedbi ZPPI-ja Vladi RH-u najkasnije do 28. veljače za prethodnu godinu, a Vlada RH je dužna podnijeti izvješće o provedbi ZPPI-ja Hrvatskom saboru radi prihvaćanja najkasnije do 31. ožujka za prethodnu godinu. To se izvješće nakon prihvaćanja objavljuje u Narodnim novinama. U tim izvješćima iskazuju se statistički podaci o broju ukupno zaprimljenih zahtjeva, broju prihvaćenih zahtjeva, broju odbijenih zahtjeva, broju neriješenih zahtjeva kao i broju zahtjeva ustupljenih nadležnim tijelima. Također se iskazuju podaci po tijelima javne vlasti i obrađuju konkretni primjeri rješenja kojima su zahtjevi prihvaćeni ili odbijeni.

Iz analize podataka svih izvješća o provedbi ZPPI-a za 2009.g., posebno o načinu odlučivanja o podnesenim zahtjevima, utvrđuje se napredak u ostvarivanju prava na pristup informacijama, s obzirom da je usvojeno 91% svih podnesenih zahtjeva. Postupanje po zahtjevima za ostvarivanje prava na pristup informacijama ukazuje i na otvorenost tijela javne vlasti u komuniciranju s ovlaštenicima prava na informaciju, što je pokazatelj ostvarivanja pozitivnih ciljeva i svrhe ZPPI-a. Izvješće o provedbi ZPPI-ja dostupno je na službenim internetskim stranicama Ministarstva uprave, www.uprava.hr.

Pored osnovnih zahtjeva AZO je pokrenuo i dodatne mjere i radnje kako bi olakšalo dostupnost informacijama kojima raspolaže. AZO putem internetskih stranica www.azo.hr kontinuirano osigurava i olakšava pristup apsolutno svim podacima i informacijama kojima raspolaže: od baza podataka, izračuna i prikaza pokazatelja stanja okoliša, izvješća, publikacija, propisa u području zaštite okoliša, uputa i

pravilnika do potrebnih kontakata. Mogućnost postavljanja upita ovlaštenicima je osigurana putem e-pošte, telefona, faksa ili direktno na urede AZO-a.

Međutim, MZSS je izvjestilo da na neke zahtjeve stranaka nisu mogli odgovoriti jer službenik za informiranje nije na vrijeme dobio odgovor od stručnih službi te su podloge bile nekvalitetne. Iz istog su razloga neki predmeti riješeni izvan zakonom propisanog roka. Uložene su i žalbe zbog šutnje administracije no nije bilo uloženi tužbi Upravnom sudu RH.

Navedite važne adrese web stranica, ukoliko su dostupne:

www.mzopu.hr, www.ifenel.hr; www.uprava.hr; www.pravosudje.hr; www.azo.hr; www.fzoeu.hr; www.min-kulture.hr; <http://www.zastita-prirode.hr/>; www.dzsp.hr; <http://www.natura2000.hr>; www.mzos.hr; www.mrrsvg.hr; www.voda.hr; www.mzss.hr; www.mps.hr; www.uzuvrh.hr; www.mmpi.hr

Članak 5.

Navedite zakonske, regulatorne i ostale mjere kojima se provode odredbe o prikupljanju i razdiobi informacija o okolišu iz članka 5.

Objasnite kako je proveden svaki stavak članka 5. Opišite prenošenje važnih definicija iz članka 2 i uvjeta nediskriminacije iz članka 3, stavka 9.

Odgovor:

Više je zakonskih i regulatornih mjera koji osiguravaju provedbu odredbi iz članka 5. u RH o čemu je izviješteno u prvom nacionalnom Izvješću. Tako se za provedbu stavki 1. i 2. primjenjuje ZoZO, čl. 133. kojim se obvezuju tijela javne vlasti da u okviru svojih nadležnosti redovito objavljuju informacije o okolišu putem dostupnih elektronskih baza podataka ili putem drugih odgovarajućih sredstava informiranja. Relevantne su odredbe iz čl. 126. – 129. ZoZO-a, UISJ, Pravilnika o registru onečišćavanja okoliša i Uredba o informacijskom sustavu zaštite okoliša (NN 068/2008, dalje u tekstu UISZO). Važne definicije iz čl. 2. i uvjeti nediskriminacije iz čl. 3., stavka 9. navedeni su u odgovoru za čl. 4.

Također, i posebno, opišite:

(a) u pogledu stavka 1, mjere poduzete kako bi se osiguralo da:

(i) tijela vlasti posjeduju i dopunjuju informacije o okolišu;

(ii) postoji odgovarajući dotok informacija tijelima vlasti;

(iii) se u slučaju opasnosti informacije odmah i bez odlaganja razdijeliti;

Odgovor:

Izrađeno je više podzakonskih akata, materijala/dokumenata i provedbenih propisa u kojima se detaljno propisuju sadržaj, oblik i način vođenja dokumentacije za pojedine sastavnice okoliša kao što je navedeno u prvom nacionalnom Izvješću. Svi oni služe kao osnova za uspostavu ISZO kojeg vodi AZO u suradnji s drugim ministarstvima, državnim i županijskim upravnim tijelima te znanstvenim i stručnim institucijama.

Vežano za informacije o vodama, Hrvatske vode prikupljaju, obrađuju i interpretiraju podatke o vodama i vodnom okolišu u skladu s Pravilnikom o sadržaju, obliku i načinu vođenja vodne dokumentacije (NN

120/2010). ZOV u čl. 138. propisuje javnost vodne dokumentacije koja se vodi i u digitalnom obliku u okviru Informacijskog sustava voda. HV su osobito nadležne za prikupljanje podataka i ocjenu kakvoće površinskih i podzemnih voda i teritorijalnog mora pod utjecajem onečišćenja s kopna te prikupljaju podatka i pripremaju izvještaja o izvanrednim i iznenadnim zagađenjima. Na temelju prikupljenih podataka izrađuje se godišnji izvještaj o kakvoći voda u RH.

Vezano za opasnost od onečišćenja voda ZOV u čl. 72. propisuje postupak toka informacija između Državne uprave za zaštitu i spašavanje, Državnog vodnog inspektora i Hrvatskih voda. O detaljima je izvješteno u prvom nacionalnom Izvješću.

Prihvatanjem Nacionalnog plana za provedbu Stockholmske konvencije o postojanim organskim onečišćujućim tvarima (NN 145/08) propisano je da se osniva radna skupina za praćenje ispunjavanja obveza iz Plana i izvješćivanje Vlade RH o provedbi Plana. Prvo izvješće biti će odstavljeno do kraja 2010. godine.

Relevantan je i ZZZ, čl. 9.a, 17., 20., 24., 25., 26. (vezano za čl. 70. ZoZO-a) i čl. 29. Sukladno ZZZ-u propisane su obveze inspekcije i kaznene odredbe ukoliko ne postoji odgovarajući dotok informacija tijelima vlasti. Uprava za inspekcijske poslove u MZOPUG-u izrađuje godišnje Izvješće o radu i postupanju inspektora zaštite okoliša čiji sastavni dio je i Godišnje izvješće o koordiniranim inspekcijskim nadzorima u području okoliša.

(b) u pogledu stavka 2, mjere poduzete kako bi se osigurala jasnost načina na koji tijela vlasti stavljaju informacije o okolišu na raspolaganje javnosti i stvarna dostupnost informacija o okolišu;

Odgovor:

Propisano je da sva tijela javne vlasti imaju službenika za informiranje koji je zadužen za poduzimanje svih radnji i mjera potrebnih radi urednog vođenja kataloga informacija koji sadrži sistematizirani pregled informacija s opisom sadržaja, namjenom, načinom osiguravanja i vremenom ostvarivanja prava na pristup. Kroz čl. 133. ZoZO-a obvezuju se tijela javne vlasti da u okviru svojih nadležnosti redovito objavljuju informacije o okolišu uključujući i nacionalna izvješća o stanju okoliša. Baze iz ISZO su dostupne javnosti putem internetskih stranica AZO-a. U okviru Programa vođenja ISZO razrađene su po fazama mjere koje se trebaju provesti kako bi se osigurao nesmetani tok informacija o okolišu i uspostavile nove baze.

(c) u pogledu stavka 3, mjere poduzete kako bi se osigurao progresivni pristup informacijama o okolišu kroz elektronske baze podataka koje su lako dostupne javnosti putem javnih telekomunikacijskih mreža;

Odgovor:

Internetska stranica AZO-a www.azo.hr predstavlja osnovni alat u komuniciranju s javnošću te se redovito ažurira. Na internetskim stanicama AZO-a objavljuje se ROO koji sadrži podatke o izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu ispuštanja, prijenosa i odlaganja onečišćujućih tvari i otpada u okoliš. Restrukturiranjem portala u 2009. godini uvedena je nova rubrika – Registar stakleničkih plinova. Na internetskoj stranici nalaze se strateški i normativni materijali – zakoni, propisi, strategije i politike, izvješća AZO-a, sve izrađene pojedinačne baze podataka Informacijskog sustava zaštite okoliša ali i niz drugih korisnih sadržaja poput priručnika i uputa za vođenje i prijavu podataka o okolišu. Portal je iznimno posjećen, bilježi preko 150.000 posjeta godišnje, uz tendenciju daljnje porasta broja korisnika.

Katalog informacija Agencije na internetskim stranicama u 2008. i 2009. godini dva je puta revidiran, u skladu s novo uspostavljenim bazama i tiskanim izvješćima.

Sukladno zakonskim obavezama Agencija za zaštitu okoliša izrađuje izvješća na državnoj razini koja se odnose na onečišćenja zraka, a to su: Godišnji izvještaj o praćenju kakvoće zraka na području RH, Godišnji izvještaj o praćenju emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora na teritoriju RH, Izvještaj o emisijama onečišćujućih tvari u zrak na području RH (sukladno zahtjevima LRTAP Konvencije). Navedeni izvještaji su dostupni javnosti na internetskim stranicama AZO-a.

Relevantan je i čl. 9. UISZO te Pravilnik o vodnoj dokumentaciji (NN 13/06) čl. 24. Prema čl. 25., odlukom o ustrojavanju Kataloga informacija ministarstva nadležnog za vodno gospodarstvo i odlukom o ustrojavanju Kataloga informacija Hrvatskih voda, definiraju se vrste i dostupnost informacija te visina naknada za pristup informacijama. Katalog informacija i obrazac zahtjeva objavljeni su na internetskim stranicama MRRŠVG: www.mrrsvg.hr.

(d) u pogledu stavka 4, mjere poduzete u cilju objave i razasijanja nacionalnih izvješća o stanju okoliša;

Odgovor:

Kroz čl. 133. ZoZO-a obvezuju se tijela javne vlasti da u okviru svojih nadležnosti redovito objavljuju informacije o okolišu uključujući i nacionalna izvješća o stanju okoliša. Tako se nacionalno Izvješće o stanju okoliša RH tiska i šalje na preko 200 adresa: osim predsjedniku RH, Saboru i Vladi RH, Izvješće se šalje središnjim tijelima državne uprave, područnoj (regionalnoj) samoupravi, znanstvenim i stručnim institucijama (od kojih većina i sudjeluje u izradi). Također, izvješće je poslano svim rektoratima sveučilišta u RH, studijima prirodnog smjera kojima može koristiti u nastavi, kao i brojnim nevladinim udrugama te Nacionalnoj sveučilišnoj knjižnici u više desetaka primjeraka.

Krajem 2010. g. AZO je izradio nove internetske stranice putem kojih se na jednostavan i pregledan način daje informacija i uvid u cjelovite dokumente nacionalnih i područnih (regionalna) i lokalnih Izvješća o stanju okoliša uključujući i razna druga Izvješća o sastavnicama okoliša i pritiscima na okoliš. O tome je Odjel za odnose s javnošću obavijestio javnost putem medija.

(e) Mjere poduzete u cilju razdiobe informacija navedenih u stavku 5;

Odgovor:

Kako je navedeno pod b) i d) obveza objave informacija o okolišu regulirana je ZoZO u čl. 133. Primjenjuje se čl. 20. ZPPI-ja. Navedeni dokumenti jednostavno se mogu pronaći na internetskim stranicama tijela javne vlasti i navedeni su u Katalogu informacija te označeni razinom dostupnosti A.

(f) u pogledu stavka 6, mjere poduzete u cilju poticanja čimbenika čije djelatnosti imaju značajan utjecaj na okoliš na redovno obavješćivanje javnosti o utjecaju njihovih djelatnosti i proizvoda na okoliš;

Odgovor:

Postoji nacionalna shema dodjele znaka zaštite okoliša „Priatelj okoliša“ kojom se potiče čimbenike da smanje značajan utjecaj na okoliš. Za korištenje znaka ne naplaćuje se naknada. Popis proizvoda i usluga kojima se dodjeljuje znak zaštite okoliša može se naći na internetskim stranicama MZOPUG-a.

(g) Mjere poduzete u cilju objavljivanja i pružanja informacija kao što zahtijeva stavak 7;

Odgovor:

Relevantni su članci 16. i 126. ZoZO-a, kao i čl. 4. stavci 1. i 2. ZPPI-a.

(h) u pogledu stavka 8, mjere poduzete u cilju izrade mehanizama kojima je cilj stavljanje javnosti na raspolaganje dovoljne količine informacija o proizvodima;

Odgovor:

U pogledu stavka 8. primjenjuje se čl. 177. ZoZO-a, čl. 14. i 15. Uredbe o graničnim vrijednostima sadržaja hlapivih organskih spojeva u određenim bojama i lakovima i proizvodima za završnu obradu vozila (NN 94/07), članci 17. i 20. Uredbe o kakvoći tekućih naftnih goriva (NN 53/06), članci 5. i 6. Uredbe o kakvoći biogoriva (NN 141/05).

Relevantan je i Zakon o otpadu (NN 178/04, 111/06, 60/08 i 87/09), čl. 36., stavci 6. i 8. te Pravilnik o ambalaži i ambalažnom otpadu (NN 97/05, 115/05, 81/08, 31/09, 156/09 i 38/10), čl. 4., st. 2. Temeljem čl. 10. toga Pravilnika donijeta je Odluka o uvjetima označavanja ambalaže (NN 155/05, 24/06 i 28/06), kojom je poblje uređen sustav označavanja ambalaže, ovisno o vrsti ambalaže.

Vežano za čl. 177. ZoZO-a, člankom 218. istoga Zakona propisane su novčane kazne.

(i) u pogledu stavka 9, mjere poduzete u cilju uspostave nacionalnog sustava popisa ili katastara onečišćenja;

Odgovor:

U pogledu stavka 9. relevantan je čl. 129. ZoZO-a. Na temelju toga čl. donesen je Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša, a relevantni su čl. 1., 3., 4., 5., 22. te 23. i Prilozi 1 i 2.

Opišite sve prepreke na koje ste naišli tijekom provedbe bilo kojeg od stavaka članka 5.

Odgovor:

Postojali su problemi u prijavljivanju u registar postrojenja u kojima se koriste hlapivi organski spojevi, međutim zajedničkim radom MZOPUG-a, inspekcije zaštite okoliša, Hrvatske obrtničke komore i Hrvatske gospodarske komore pokrenute su informativne kampanje putem radi obavješćivanja o potrebi prijave u taj registar. Tako je do sada, listopad 2010. goidine, u registru postrojenja u kojima se koriste hlapivi organski spojevi prijavljeno preko 1400 postrojenja.

U pogledu st. 2. NVU smatraju da javnost nije dovoljno obaviještena o tome da se informacije mogu naći na internetskim stranicama te da one u mnogim slučajevima nisu dovoljno pregledne.

Navedite dodatne informacije o praktičnoj primjeni odredbi o prikupljanju i razdiobi informacija o okolišu iz članka 5, npr. postoje li statistike o objavljenim informacijama?

Odgovor:

Baza metapodataka o okolišu dostupna je javnosti na internetskim stranicama AZO-a.
Vezano uz otpad na stranicama AZO nalaze se sljedeći pregledi podataka i izvješća:
Pregled podataka iz registra dozvola za gospodarenje otpadom i potvrda za prijevoz/posredovanje i izvoz neopasnog otpada: 2010., 2009., 2008., 2007., 2006.
Izvješće o komunalnom otpadu: 2008., 2007., 2006.
Registar onečišćavanja okoliša – izvješće o proizvodnom otpadu: 2007.
Katastar otpada (KEO/otpad) - Izvješća za: 2006., 2005., 2004. 2003. (1. dio, 2. dio, 3. dio, 4. Dio)
Izvješće o prekograničnom prometu otpada: 2008., 2007., 2006., 2005., 2004.
Pregled tvrtki koje su izradile Plan gospodarenja otpadom: aktualni pregled tvrtki, 2007., 2006.
Pregled laboratorija koji obavljaju analize fizikalnih i kemijskih svojstava otpada: 2010., 2009., 2008., 2007., 2006.
Izvješće prema Baselskoj konvenciji o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada: 2006., 2005., 2004.
Izvješće o stanju okoliša u RH za razdoblje 1997. – 2005.
Također, AZO redovito izvješćuje i o posebnim kategorijama otpada putem izvješća:
Izvješće o otpadnim baterijama i akumulatorima: 2009., 2008., 2007.
Izvješće o otpadnim uljima: 2008., 2007.
Izvješće o električnom i elektroničkom otpadu: 2008., 2007.
IPOP I, Izvješće o provedbi Pravilnika o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom: 2009., 2008., 2007.
IPOP II, Izvješće o provedbi Pravilnika o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom: 2009., 2008., 2007.
Izvješće o otpadnim vozilima: 2007.

Novi Sporazum o koordinaciji inspekcijskih službi nadležnih u području okoliša sukladno rekonstrukciji tijela državne uprave potpisan je 2008. g. Svi planirani koordinirani nadzori obavljani su u zadanim rokovima a izvješća o njihovoj provedbi objavljena su na internetskim stranicama Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

Navedite važne adrese web stranica, ukoliko su dostupne:

www.azo.hr; <http://www.mzopu.hr/default.aspx?id=8957>

Članak 6.

Navedite zakonske, regulatorne i ostale mjere kojima se provode odredbe o sudjelovanju javnosti u odlučivanju u određenim djelatnostima iz članka 6.

Objasnite kako je proveden svaki stavak članka 6. Opišite prenošenje važnih definicija iz članka 2 i uvjeta nediskriminacije iz članka 3, stavka 9.

Odgovor:

Važne definicije iz čl. 2. i uvjeti nediskriminacije iz čl. 3., st. 9. navedeni su u odgovoru za čl. 4. U okviru pristupnih pregovora s Europskom unijom Direktiva 2003/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o sudjelovanju javnosti kod izrade određenih planova i programa koji se odnose na okoliš u potpunosti je

transponirana u nacionalno zakonodavstvo. Načelo sudjelovanja javnosti je riješeno ZoZO (čl. 16., te čl. 66., i 139. – 143.) te UISJ kojom se uređuje način informiranja i sudjelovanja javnosti, odnosno zainteresirane javnosti – ukoliko je Zakonom propisano sudjelovanje te javnosti, u postupcima: strateške procjene; donošenja planova i programa za koje se ne provodi strateška procjena; izrade zakona, provedbenih propisa i ostalih općeprimjenjivih pravno obvezujućih pravila koji bi mogli imati značajan utjecaj na okoliš; procjene utjecaja zahvata na okoliš i utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša za postrojenje tvrtke. Uređuje se i način provođenja javne rasprave uključujući javni uvid i javno izlaganje te rokovi s tim u svezi. Uredbom se određuju planovi i programi iz područja zaštite okoliša za koje nije Zakonom određena obveza strateške procjene, ali je utvrđena obveza da se u postupku izrade nacрта prijedloga plana i programa osigura sudjelovanje javnosti te se određuje koja javnost može sudjelovati u tom postupku.

Takoder, i posebno, opišite:

(a) u pogledu stavka 1, mjere poduzete kako bi se osiguralo da:

(i) se odredbe članka 6 primjenjuju u skladu s odlukama o tome treba li dopustiti predložene djelatnosti navedene u Dodatku I Konvencije;

Odgovor:

Zahvati iz Dodatka I. Konvencije odgovaraju popisu zahvata iz Priloga I. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (NN 64/08, dalje UPUO) i Priloga I. UPUOUZO. Za odobravanje predviđenih djelatnosti iz Priloga I. UPUO provodi se upravni postupak procjene utjecaja na okoliš koji prethodi drugim odobrenjima odnosno dozvolama. Ukoliko se radi o djelatnosti koja se nalazi i u Prilogu I. UPUOUZO provodi se jedinstveni postupak procjene utjecaja na okoliš i utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša koji prethodi drugim odobrenjima odnosno dozvolama. S obzirom na svoju formaliziranu prirodu, postupak procjene utjecaja na okoliš odnosno jedinstveni postupak procjene utjecaja na okoliš i utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša provodi se sukladno odredbama ZUP-a. Tijekom postupka javnost ima pravo na uvid u dokumentaciju tijekom javne rasprave što uključuje javni uvid u dokumentaciju te javno izlaganje o zahvatu.

(ii) se odredbe članka 6 primjenjuju na odluke o predloženim djelatnostima izvan opsega Dodatka I., a koje mogu imati značajne učinke na okoliš;

Odgovor:

Za zahvate iz Priloga II. i III. UPUO, a radi se o zahvatima odnosno djelatnostima izvan opsega Dodatka I. Konvencije, provodi se postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš u kojem se utvrđuje može li zahvat imati značajne utjecaje na okoliš. Za zahvate za koje se ne provodi postupak ocjene o potrebi procjene odnosno procjene utjecaja na okoliš nije predviđena procedura sudjelovanja javnosti u postupku ishoda odobrenja odnosno dozvola. Međutim, sukladno članku 111. Zakona o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07 i 38/09) u postupku izdavanja lokacijske dozvole osobama koje su stranke u postupku (ali samo njima) omogućuje se uvid u idejni projekt zahvata, a u postupku izdavanja rješenja o uvjetima građenja i građevinske dozvole omogućuje se strankama u postupku uvid u glavni projekt zahvata, prema članku 216. istog Zakona.

(b) Mjere poduzete kako bi se osiguralo da zainteresirana javnost bude obaviještena rano tijekom postupka odlučivanja o okolišu na odgovarajući, pravodoban i djelotvoran način o pitanjima navedenim u stavku 2;

Odgovor:

Relevantan je ZoZO, čl. 137. i 139. – 143. te UISJ. Primjenjuje se i čl. 8. UPUO i čl. 8. st. 3. UPUOUZO. Primjenjuju se i čl. 17. i 18. Pravilnika o ocjeni prihvatljivosti zahvata za prirodu (NN 89/07, dalje u tekstu PPZP) te čl. 22. Zakon o zaštiti prirode (NN 70/05, 139/08; dalje u tekstu: ZZP), kao i čl. 19., 35. i 38. st. 4. Zakona o genetski modificiranim organizmima (NN 70/05 i 137/09, dalje u tekstu: ZGMO).

Nadalje vezano za odluke koje se odnose na ekološku mrežu, Pravilnikom o ocjeni prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu (NN 89/07, 118/09) je regulirano da Ministarstvo kulture, odnosno nadležno županijsko upravno tijelo, obavješćuje javnost o ishodu postupka Ocjene objavljivanjem donesenog akta (potvrde, mišljenja) u pojedinom dijelu postupka Ocjene prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu, na svojoj internetskoj stranici.

Tako se u postupku Prethodne ocjene plana ili programa za koji je propisana strateška procjena ili ocjena o potrebi strateške procjene, javnost obavješćuje o ishodu postupka, objavom donesenog akta na internetskoj stranici tijela koje akt donosi. U postupku Glavne ocjene plana ili programa za koji je propisana strateška procjena, informiranje i sudjelovanje javnosti i zainteresirane javnosti provodi se u sklopu javne rasprave o strateškoj studiji i nacrtu prijedloga plana ili programa.

U postupku Prethodne ocjene zahvata, o ishodu postupka nadležno tijelo izvješćuje javnost i zainteresiranu javnost objavom donesenog akta na svojoj internetskoj stranici. U postupku Glavne ocjene zahvata, javnost i zainteresirana javnost biti će informirana o zahtjevu nositelja zahvata, provedbi javnog uvida i ishodu postupka Glavne ocjene zahvata.

U postupku utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa i kompenzacijskih uvjeta o zahtjevu nositelja zahvata javnost je obaviještena 30 dana, tijekom kojih je informacija o podnesenom zahtjevu objavljena na internetskoj stranici i tijekom kojih se prikupljaju pisana mišljenja, primjedbe i prijedlozi javnosti. O ishodu postupka utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa i kompenzacijskih uvjeta javnost je obaviještena objavom donesenog akta na internetskoj stranici Ministarstva koje provodi postupak.

U postupku proglašavanja zaštićenih prirodnih vrijednosti, sukladno članku 22. Zakona o zaštiti prirode o prijedlogu za proglašenje zaštićenog područja izvješćuje se javnost. Izvješćivanje javnosti podrazumijeva javni uvid u predloženi akt o proglašenju zaštićenog područja i stručnu podlogu s kartografskom dokumentacijom. Postupak javnog uvida za proglašenje nacionalnih parkova, parkova prirode, strogih rezervata i posebnih rezervata organizira i provodi Ministarstvo, a postupak javnog uvida za ostala zaštićena područja (spomenik prirode, regionalni park, značajni krajobraz, park-šumu i spomenik parkovne arhitekture) organizira i provodi županijsko upravno tijelo ili Grad Zagreb. Javni uvid traje najmanje trideset dana.

(c) Mjere poduzete kako bi se osiguralo da se vremenski rokovi za postupak sudjelovanja javnosti države uvjeta iz stavka 3;

Odgovor:

Više zakonskih i podzakonskih akata regulira da javni uvid traje najmanje trideset dana; ZoZO, UISJ, PPZP, ZZP, Pravilnik o načinu izrade i sadržaju karata buke i akcijskih planova (NN 5/07, dalje u tekstu: PKB, ZGMO, Uredba o kvotama stakleničkih plinova i načinu trgovanja emisijskim jedinicama (NN 142/08).

(d) u pogledu stavka 4, mjere poduzete kako bi se osiguralo da postoji rano sudjelovanje javnosti;

Odgovor:

U pogledu stavka 4 više članaka u ZoZO-u se odnosi na rano sudjelovanje javnosti u postupcima (čl. 139., 140., 141. i 142.), kao i čl. 8. st. 1. UPUO i čl. 8. st. 3. UPUOUZO.

(e) u pogledu stavka 5, mjere poduzete u cilju poticanja mogućih podnositelja zahtjeva na određivanje zainteresirane javnosti, na otpočinjanje razgovora i na pružanje informacija koje se odnose na ciljeve njihovog zahtjeva prije nego zatraže dopuštenje;

Odgovor:

U pogledu stavka 5 ne postoje mjere poticanja, međutim tijela u praksi obavještavaju javnost i to najčešće putem svojih tiskovina, radio postaja i na druge razne načine najavljujući projekte i zahvate o kojima se raspravlja odnosno namjeravaju donositi njihove odluke.

Primjerice, ima slučajeva da nositelj zahvata kontaktira predstavnike zainteresirane javnosti prije javne rasprave organiziravši javnu raspravu za vrijeme faze utvrđivanja sadržaja studije utjecaja na okoliš.

(f) u pogledu stavka 6, mjere poduzete kako bi se osiguralo da:

(i) Nadležna tijela daju zainteresiranoj javnosti sve informacije važne za odlučivanje navedeno u članku 6 koje su na raspolaganju za vrijeme postupka sudjelovanja javnosti;

(ii) Posebno, nadležna tijela daju zainteresiranoj javnosti informacije navedene u ovom stavku;

Odgovor:

Primjenjuje se čl. 140. ZoZO-a te članci 5., 7., 9., 10. i 11. UISJ.

(g) u pogledu stavka 7, mjere poduzete kako bi se osiguralo da postupci sudjelovanja javnosti pruže javnosti mogućnosti da dostave sve primjedbe, informacije, analize ili mišljenja koje smatra važnima za predloženu djelatnost;

Odgovor:

U pogledu stavka 7. primjenjuje se UISJ, članci 12., 13., 14., 15., 16., 19. i 21., čl. 18. PPZP, kao i čl. 27. PKB. Relevantan je i ZGMO, članci 19. i 35. te članak 20. Zakona o izmjenama i dopunama ZGMO-a kojim je propisano da će se opći i posebni uvjeti koegzistencije genetski modificiranih usjeva i konvencionalnog i ekološkog uzgoja poljoprivrednih proizvoda utvrditi Nacionalnom strategijom koegzistencije genetski modificiranih usjeva i konvencionalnog i ekološkog uzgoja poljoprivrednih proizvoda. Strategiju, na temelju stručnog mišljenja Odbora za uvođenje GMO-a u okoliš, uz prethodno održanu javnu raspravu sukladno posebnim propisima koji uređuju informiranje i sudjelovanje zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša, na prijedlog Vlade RH donosi Hrvatski sabor. Relevantan je i Zakon o zaštiti od buke (NN 30/09) članak 7. stavak 5. i 6. kojima je propisano da strateške karte buke i akcijski planovi u potpunosti moraju biti dostupni javnosti sukladno posebnim propisima koji uređuju informiranje i sudjelovanje javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša. Obveznici izrade strateške karte buke i/ili akcijskog plana obvezni su provesti javnu raspravu i

podatke iz strateške karte buke i/ili akcijskog plana predstaviti javnosti raspoloživim metodama informiranja na jasan, razumljiv i sažet način.

(h) u pogledu stavka 8, mjere poduzete kako bi se osiguralo da odluka uzima u obzir ishod sudjelovanja javnosti;

Odgovor:

U pogledu stavka 8 primjenjuju se: čl. 66., st. 1., čl. 79., st. 4., čl. 140., stavci 4. i 5., čl. 143., stavci 1., 4. i 5. ZoZO-a, zatim čl. 21. UISJ-a, kao i čl. 19. ZGMO-a.

(i) u pogledu stavka 9, mjere poduzete kako bi se osiguralo neposredno obavješćivanje javnosti o odluci u skladu s odgovarajućim postupcima;

Odgovor:

Na više mjesta je propisano na koji način javnost mora biti obaviještena o odluci nadležnog tijela i o razlozima na temelju kojih je odluka donesena, uključujući i podatke o postupku vezano za sudjelovanje javnosti i zainteresirane javnosti (ZoZO, čl. 66., st. 3., čl. 140., st. 5., članci 141. – 143. ZoZO-a, čl. 22. st. 2. UPUO čl. 15. st. 2., UPUOUZO, čl. 21. st. 2. i 3. i čl. 22. st. 4. USVNKUOT, čl. 14. PMOŠOSP te čl. 5. st. 2, čl. 6., st. 2, čl. 7., čl. 8. st. 2. i čl. 9. st. 4. UISJ kao i čl. 17. Pravilnika o ocjeni prihvatljivosti zahvata za prirodu. Relevantan je i čl. 36., st. 3. ZGMO-a.

(j) u pogledu stavka 10, mjere poduzete kako bi se osiguralo da se, kada tijelo vlasti razmatra ili dopunjuje radne uvjete djelatnosti navedene u stavku 1, primjenjuju odredbe stavaka 2. do 9. kojima se čine potrebne promjene, i gdje je to prikladno;

Odgovor:

U popisima zahvata iz Priloga UPUO navedeno je kako se postupak procjene utjecaja na okoliš provodi i za sve izmjene i rekonstrukcije zahvata s popisa. S obzirom da se rekonstrukcija odnosno dogradnja smatra novim zahvatom procedura je istovjetna onoj za procjenu utjecaja na okoliš odnosno ocjenu o potrebi procjene utjecaja na okoliš. Primjenjuje se i čl. 36., st. 3. ZGMO-a.

(k) u pogledu stavka 11, mjere poduzete u cilju primjene odredbi članka 6 na odluke o tome treba li dopustiti namjerno oslobađanje genetski izmijenjenih organizama u okoliš.

Odgovor:

U pogledu st. 11. primjenjuje se ZGMO, čl. 47., st. 2., čl. 57. st. 1., podstavak 5., i čl. 60., st. 2., kao i Pravilnik o obliku i načinu vođenja jedinstvenog upisnika GMO-a i načinu određivanja troškova ispisa (NN 125/07) čl. 5. te Prilog I Pravilnika o sadržaju i opsegu procjene rizika za stavljanje na tržište GMO ili proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a, metodologiji za izradu procjene i uvjetima koje mora ispunjavati pravna osoba za izradu procjene rizika (NN 39/08).

Opišite sve prepreke na koje ste naišli tijekom provedbe bilo kojeg od stavaka članka 6.

Odgovor:

Generalno NVU smatraju da je potrebno više napraviti kako bi se javnost i zainteresirana javnost uključila u postupak te smatraju da nije dovoljno da su informacije dostupne samo putem interneta. Zbog toga se događa da javna administracija koja ima više informacija ima i veliku premoć u odlučivanju nad javnošću. U pogledu provedbe st. 5. NVU smatraju da resorno ministarstvo treba uložiti dodatne mjere da dobri primjeri postanu uobičajena praksa.

Kako bi se poboljšala provedba st. 8. NVU smatraju da se trebaju razviti dodatne mjere kako bi se osigurala provedba navedenih zakonskih propisa.

U pogledu st. 9. NVU smatraju da nije dovoljno da se odgovori na komentare javnosti daju samo putem interneta već da se trebaju slati i pisanim putem te da odgovori moraju biti konkretniji.

Navedite dodatne informacije o praktičnoj primjeni odredbi o sudjelovanju javnosti u odlučivanju u određenim djelatnostima iz članka 6., npr. postoje li statistike ili druge informacije o sudjelovanju javnosti u odlučivanju o određenim djelatnostima ili odlukama da se ne primjenjuju odredbe ovog članka na predložene djelatnosti u svrhe nacionalne obrane.

Odgovor:

/

Navedite važne adrese web stranica, ukoliko su dostupne:

<http://puo.mzopu.hr/>

Članak 7.

Navedite odgovarajuće praktične i/ili druge odredbe za sudjelovanje javnosti tijekom izrade planova i programa koji se odnose na okoliš. Opišite prenošenje važnih definicija iz članka 2 i uvjeta nediskriminacije iz članka 3, stavka 9.

Odgovor:

Važne definicije iz čl. 2. i uvjeti nediskriminacije iz čl. 3., stavka 9. navedeni su u odgovoru za čl. 4.

Relevantni su i čl. 7. st. 5., čl. 9. st. 1., čl. 15. i čl. 19. st. 3. i 4. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (USPUO; NN 64/08), te čl. 9. ZZZ-a. Primjenjuje se i ZZP, članci 5. i 124., ZOV čl. 5. i 39. i čl. 3. POIJS. Relevantan je i čl. 27. PKB.

U postupcima strateške procjene utjecaja na okoliš sukladno USPUO informiranje javnosti osigurava se već u postupku određivanja sadržaja strateške studije, provodi se javna rasprava o strateškoj studiji te se o izvješću o provedenoj strateškoj procjeni informira javnost.

Sukladno Zakonu o zaštiti prirode u postupku izrade prostornih planova i planova gospodarenja prirodnim dobrima treba od nadležnog Ministarstva pribaviti uvjete i mjere zaštite prirode koje se na odgovarajući način ugrađuju u navedene dokumente. Također, ukoliko navedeni dokument u svom obuhvatu ima

zaštićeni dio prirode treba prije donošenja pribaviti prethodnu suglasnost Ministarstva. Sudjelovanje javnosti tijekom izrade i donošenja prostornih planova provodi se kroz prethodne i javne rasprave koje su obveza prema Zakonu o prostornom uređenju i gradnji te na taj način javnost ima uvid i u dio koji se odnosi i na zaštitu prirode. Za planove gospodarenja prirodnim dobrima također javnost ima mogućnost uvida u izradu plana gospodarenja prirodnim dobrima ukoliko je to propisano posebnim propisom na temelju kojeg se plan donosi.

Objasnite kakve mogućnosti postoje za sudjelovanje javnosti u izradi politika koje se odnose na okoliš.

Odgovor:

Primjenjuje se ZoZO, članci 16., st. 3. i 141., te UISJ. Ured za udruge Vlade RH, s ciljem da se osigura odgovor na zahtijevanje informacija između ostalog i o okolišu djelovao je na unapređenju pravnog okvira domaćeg zakonodavstva. Tijekom svibnja 2008. godine, Ured za udruge Vlade RH u suradnji sa Savjetom za razvoj civilnoga društva proveo je završni ciklus javnih rasprava o nacrtu Kodeksa savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata.

U nacionalnoj Strategiji održivog razvitka RH je definirano da će se ona provoditi putem akcijskih planova koji će se izraditi u suradnji tijela državne uprave s NVU i poslovnog sektora putem radionica. Tako su predstavnici NVU i poslovnog sektora od samog početka u uključeni u izradu nacrtu akcijskih planova za: održivu proizvodnju i potrošnju, obrazovanje za održivi razvoj, zaštitu Jadranskog mora, priobalja i otoka i za zaštitu okoliša.

Opišite sve prepreke na koje ste naišli tijekom provedbe bilo kojeg od stavaka članka 7.

Odgovor:

/

Navedite dodatne informacije o praktičnoj primjeni odredbi o sudjelovanju javnosti u odlučivanju u određenim djelatnostima iz članka 7.

Odgovor:

/

Navedite važne adrese web stranica, ukoliko su dostupne:

Odgovor:

<http://puo.mzopu.hr/>

Članak 8.

Opišite kakvi se naponi ulažu u promicanje djelotvornog sudjelovanja javnosti dok tijela vlasti izrađuju provedbene propise i ostala općeprimjenjiva pravno obvezujuća pravila koja bi mogla imati značajan utjecaj na okoliš. Do odgovarajuće razine opišite prenošenje važnih definicija iz članka 2 i uvjeta nediskriminacije iz članka 3, stavka 9.

Odgovor:

Važne definicije iz čl. 2. i uvjeti nediskriminacije iz čl. 3., stavka 9. navedeni su u odgovoru za čl. 4.

Primjenjuje se čl. 16., st. 3. i čl. 141. ZoZO-a i čl. 4., st. 2. UISJ. Mišljenja, primjedbe i prijedloge mogu dati svi građani bez razlike, sukladno ustavnom principu jednakopravnosti građana iz čl. 14. Ustava RH.

Na službenim internetskim stranicama tijela državne uprave u pravilu se objavljuju prijedlozi i nacrti strateških dokumenata, kao i prijedlozi ostalih zakona i podzakonskih akata koji se nalaze u izradi. Javnost se poziva da u točno određenom roku svojim mišljenjima, prijedlozima i primjedbama sudjeluje u njihovoj izradi. Primjedbe se obrađuju i uzimaju u obzir čime je rad povjerenstava ili radnih skupina koje rade na izradi dokumenata transparentan. U rad povjerenstava često se uključuju predstavnici stručnih i znanstvenih institucija. Nacrti propisa se još obavezno prosljeđuju na mišljenje drugim tijelima, interesnim grupama, udrugama i pojedincima te se objavljuju na internetskim stranicama.

Opišite sve prepreke na koje ste naišli tijekom provedbe bilo kojeg od stavaka članka 8.

Odgovor:

Često se primjedbe ne dostavljaju u roku te ih se samim tim ne može uzeti u razmatranje, usprkos pružanju dovoljnog vremenskog razdoblja.

NVU imaju prigovor da jedan dio javnost ne može sudjelovati u postupku donošenja propisa jer nemaju pristup internetu.

Navedite dodatne informacije o praktičnoj primjeni odredbi o sudjelovanju javnosti na području pokrivenom člankom 8.

Odgovor:

Kako bi se poboljšao sustav sudjelovanja javnosti u postupak izrade propisa Vlada RH usvojila je Kodeks savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona. Kodeksom se utvrđuju opća načela, standardi i mjere za savjetovanje sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata državnih tijela, kojima se uređuju pitanja i zauzimaju stavovi od interesa za opću dobrobit (zaštita i promicanje ljudskih prava, javne službe, pravosuđe, zaštita okoliša i drugo). Svrha je Kodeksa svim tijelima uključenima u proces donošenja zakona i propisa pružiti smjernice koje proistječu iz dosadašnjih konkretnih praktičnih iskustava suradnje i dijaloga s tijelima javne vlasti i zainteresirane javnosti. Krajnji je cilj Kodeksa olakšati interakciju s građanima i predstavnicima zainteresirane javnosti u demokratskom procesu, te potaknuti aktivnije sudjelovanje građana u javnom životu. Smjernice za primjenu Kodeksa su izrađene te se planiraju radionice radi edukacije državnih službenika.

Nevladina udruga ODRAZ je u suradnji s Institutom za međunarodne odnose provela istraživanje o sudjelovanju udruga u procesu izrade i donošenja zakona i drugih akata u 2009., u kojem je sudjelovalo niz udruga, tijela državne uprave, Vlada RH te Hrvatski sabor. Cilj istraživanja bio je ispitati dosadašnju praksu savjetovanja u postupcima oblikovanja i donošenja zakona i drugih akata, percepciju udruga i institucija o suradnji te dati preporuke za poboljšanje ovoga procesa. Više o istraživanju se može vidjeti na internetskoj stranici: <http://www.odraz.hr/stranice/publikacije.html>

NVU su mišljenja da u proteklom razdoblju nije uložena odgovarajuća napor kako bi se zainteresirana javnost djelotvorno uključila u postupak donošenja propisa. Primjećeno je da se propisi objavljuju na

internetskim stranicama bez najave ili bilo kakve obavijesti zainteresiranim udrugama za zaštitu okoliša. Ističu da objava propisa putem interneta nije dovoljna jer mnogi građani nemaju pristup internetu.

Navedite važne adrese web stranica, ukoliko su dostupne:

http://www.vlada.hr/hr/naslovnica/sjednice_i_odluke_vlade_rh;
<http://www.odraz.hr/stranice/publikacije.html>

Članak 9

Navedite zakonske, regulatorne i ostale mjere kojima se provode odredbe o pristupu pravosuđu iz članka 9.

Objasnite kako je proveden svaki stavak članka 9. Opišite prenošenje važnih definicija iz članka 2 i uvjeta nediskriminacije iz članka 3, stavka 9.

Odgovor:

Primjenjuje se ZoZO, čl. 18. st. 2. te članci od 144. – 148. Primjenjuje se ZPPI članak 17.

Međunarodni ugovori koji su sklopljeni i potvrđeni u skladu s Ustavom i objavljeni, a koji su na snazi, čine dio unutarnjeg pravnog poretka RH, a po pravnoj su snazi iznad zakona (čl. 141. Ustava RH; NN pročišćeni tekst, 85/10).

Odredbe o pristupu pravosuđu iz čl. 9. Konvencije sadržane su u pojedinim odredbama zakona Rh, kako će to niže biti navedeno u odgovorima na pojedina pitanja, no kada bi određena odredba Konvencije bila u suprotnosti s određenim pravnim propisom RH, suci bi bili dužni izravno primijeniti odredbu Konvencije, budući da je ona po pravnoj snazi iznad zakona.

Također, i posebno, opišite:

(a) u pogledu stavka 1, mjere poduzete kako bi se osiguralo da:

(i) svaka osoba koja smatra kako se njegovim ili njezinim zahtjevom za informacijom prema članku 4 nije postupalo sukladno odredbama toga članka ima pristup postupku ocjene pred sudom ili nekim drugim neovisnim i nepristranim zakonski utemeljenim tijelom;

Odgovor:

Primjenjuje se ZoZO, čl. 18. st. 1. i čl. 135. st. 6.

(ii) u okolnostima gdje je omogućena sudska ocjena ta osoba također ima pristup zakonom utvrđenom brzom, besplatnom ili jeftinom postupku razmatranja od strane tijela vlasti ili ocjene od strane nekog neovisnog i nepristranog tijela osim suda;

Odgovor:

/

(iii) Konačne odluke prema ovom stavku su obvezujuće za tijelo vlasti koje posjeduje informaciju, a razloge treba navesti pisanim putem, barem tamo gdje je pristup informacijama odbijen;

Odgovor:

Prema čl. 4. Zakona o upravnim sporovima (NN 53/91, 9/92 i 77/92; u daljnjem tekstu ZUS) presude suda donesene u upravnim sporovima su obavezne. Načela su razrađena u člancima 62., 63. i 64. Tako u članku 62. prema kojem su nadležna tijela čiji akt je poništen odlukom Upravnog suda RH vezana pravnim shvaćanjem suda i primjedbama suda u vezi s postupkom ZPPI članak 15. st. 2. propisuje obveznost donošenja rješenja o odbijanju zahtjeva.

(b) Mjere poduzete kako bi se osiguralo da u okviru nacionalnog zakonodavstva, pripadnici zainteresirane javnosti koji udovoljavaju mjerilima navedenim u stavku 2. imaju pristup postupku ocjene pred sudom i/ili nekim drugim zakonski utemeljenim neovisnim i nepristranim tijelom, kako bi osporili materijalnu i proceduralnu zakonitost neke odluke, čina ili propusta u ovisnosti od odredbi iz članka 6;

Odgovor:

Primjenjuje se čl. 145. ZoZO-a.

(c) u pogledu stavka 3., mjere poduzete kako bi se osiguralo da tamo gdje udovoljavaju mjerilima, ako ih ima, utvrđenima domaćim zakonodavstvom, pripadnici javnosti imaju pristup administrativnim ili sudbenim postupcima kojima se osporavaju djela i propusti privatnih osoba i tijela vlasti koji su u suprotnosti s odredbama domaćeg zakonodavstva koje se odnosi na okoliš;

Odgovor:

Primjenjuje se čl. 146. st. 1. ZoZO-a.

U slučajevima kada službenik propusti ispuniti svoju odgovornost u vezi pristupa informacijama ili sudjelovanja javnosti, postupa se sukladno Zakonu o državnim službenicima (NN 92/05, 142/06, 77/07, 107/07 i 27/08).

(d) u pogledu stavka 4, mjere poduzete kako bi se osiguralo da:

(i) postupci navedeni u stavcima 1, 2 i 3 osiguravaju odgovarajuće i djelotvorne pravne lijekove;

Odgovor:

Pravni lijekovi predviđeni ZUP-om su: žalba (čl. 105.), prigovor (čl. 122.), obnova postupka (čl. 123.), oglašivanje rješenja ništavim (čl. 128.) te poništavanje i ukidanje rješenja (čl. 129.), za odluke koje donose nadležna tijela u prvom stupnju, sukladno propisima o sustavu državne uprave, dok je ZUSom predviđen pravni lijek pokretanja upravnog spora tužbom za sve odluke drugostupanjskih tijela te ona tijela koja se prema propisima o sustavu državne uprave smatraju središnjim tijelima državne uprave i ostala posebnim zakonima određena tijela čiji su upravni akti konačni u upravnim postupcima i protiv njih nije dopuštena žalba (čl. 7.). Izvanredni pravni lijekovi su: postupak po zahtjevu za zaštitu zakonitosti (članak 45. - 50. i čl. 59.) i ponavljanje postupka (čl. 52.) ZUP-a. Primjenjuje se čl. 17. ZPPI-a.

(ii) takovi postupci na drugi način udovoljavaju uvjetima ovog stavka;

Odgovor:

Sudski postupci trebaju biti pravični, jednakopravni, pravodobni i ne toliko skupi da bi se time spriječilo njihovo provođenje:

- sudski postupak po svakoj tužbi iz područja zaštite okoliša sukladno ZoZO-u je hitan (čl. 149. ZoZO-a),
- odluke - presude treba donijeti u pisanom obliku (čl. 43. i 44. ZUS-a),
- odluke sudova moraju biti dostupne javnosti – presuda odnosno rješenje izdaje se strankama u ovjerenom prijepisu (čl. 44. st. 3. ZUS-a).

(e) u pogledu stavka 5, mjere poduzete kako bi se osigurala obaviještenost javnosti o pristupu postupcima administrativne i sudbene ocjene.

Odgovor:

Institut prava na pravni lijek proizlazi iz ustavnog prava na pravni lijek iz čl. 18. Ustava RH. Jedno od načela ZUP-a je načelo pomoći stranci te obvezuje tijelo koje vodi postupak na brigu da neznanje i neukost stranke i drugih osoba ne budu na štetu prava što im po zakonu pripadaju.

Opišite sve prepreke na koje ste naišli tijekom provedbe bilo kojeg od stavaka članka 9.

Odgovor:

Premda je pravo na pristup pravosuđu osigurano preciznim propisivanjem načina i uvjeta ostvarivanja toga prava (podnošenjem tužbe, rokovi i sud) i određeno izravno zakonom, NVU smatraju da je potrebno jače informirati i educirati javnost po tom pitanju.

NVU smatrau da se predmeti rješavaju s velikim zakašnjenjem jer je pravosuđe sporo.

U pogledu provedbe stavka 4, NVU smatraju da ne postoji odgovarajući i djelotvorni pravni lijek zbog činjenice da u Hrvatskoj tužba ne odgađa izvršenje zahvata, ni u slučaju kad bi moglo doći do velike štete u okolišu i za stanovništvo.

Navedite dodatne informacije o praktičnoj primjeni odredbi o pristupu pravosuđu u skladu s člankom 9, npr. postoje li statistike o okolišnom pravu i postoje li mehanizmi pomoći za uklanjanje ili smanjenje financijskih i ostalih prepreka pristupu pravosuđu?

Odgovor:

Primjenjuje se članak 5. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći (NN 62/08).

Sudska pisarnica Upravnog suda RH vodi evidenciju o okolišnim predmetima sa slijedećom statistikom. U neriješenim predmetima iz 2008. godine (ukupno 4 predmeta) tijelo se poziva na ZoZO (NN 82/94 i 128/99) koji nije više na snazi te u kojem nije bilo odredbe da je sudski postupak po svakoj tužbi iz područja zaštite okoliša hitan. U neriješenim predmetima iz 2009. (ukupno 7 predmeta) u 5 predmeta tijelo se poziva na novi ZoZO iz 2007. godine, dok ostali predmeti nisu u svezi s navedenim Zakonom. U neriješenim predmetima iz 2010. godine (ukupno 33 predmeta) u 4 predmeta tijelo se poziva na navedeni Zakon iz 2007. godine, a ostali nisu u svezi s navedenim Zakonom. Međutim, postoji još 50 predmeta u

svezi s otpadom u kojima se u prvostupanjskom rješenju tijelo poziva na ZoZO iz 2007. godine, a drugostupanjsko tijelo samo na Zakon o otpadu.

Vežano za predmet koji se odnosio na ostvarivanje prava na pristup informacijama, 23. listopada 2009., donesena je presuda Upravnog suda RH kojom se tužba odbija. To je jedina presuda koja je donesena, a u kojoj se navode odredbe Arhuške konvencije.

NVU Gong zajedno s udrugom Zelena Istra i udrugama iz Bosne i Hercegovine (MPD inicijative), Crne Gore (Mans), Italije (Adriatic GreeNet) i Belgije (European Environmental Bureau) od siječnja 2010. do kolovoza 2011. provode projekt pod nazivom "Provedba Aarhuške konvencije u zemljama Jadrana". Projekt, koji financiraju Europska komisija i u manjem dijelu Veleposlanstvo Republike Finske, ima za cilj unaprjeđenje standarda primjene Aarhuške konvencije, naročito dijela koji se odnosi na pristup pravosuđu u pitanjima okoliša. Glavna aktivnost u projektu je provođenje specijaliziranog edukacijskog programa za suce, odvjetnike i novinare iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Crne Gore, koji su odabrani temeljem međunarodnog natječaja. Vrijednost programa priznala je i hrvatska Pravosudna akademija koja će, sukladno svojim standardima, hrvatskim sucima polaznicima vrednovati sudjelovanje na seminarima. Projektom se jača uloga organizacija civilnog društva kroz razvijanje partnerstva i međusobnog umrežavanja organizacija koje se bave zaštitom okoliša te organizacija koje se bave demokratizacijom i transparentnošću, s ciljem kvalitetnijeg nadzora provedbe obaveza koje proizlaze iz Aarhuške konvencije.

Navedite važne adrese web stranica, ukoliko su dostupne:

www.uprava.hr; www.pravosudje.hr; <http://www.gong.hr/page.aspx?PageID=192>

Članci 10-22 nisu za nacionalnu provedbu.

Opće primjedbe o cilju Konvencije:

Navedite kako provedba Konvencije doprinosi zaštiti prava svake osobe sadašnje i budućih generacija na život u okolišu prikladnom za njegovo ili njezino zdravlje i dobrobit.

Odgovor:

U promjenama Ustava RH (NN 76/2010), u čl. 38. propisano je da se „Jamči pravo na pristup informacijama koje posjeduju tijela javne vlasti. Ograničenja prava na pristup informacijama moraju biti razmjerna naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju te nužna u slobodnom i demokratskom društvu, a propisuju se zakonom”.

Dodatak I

Tijekom 2009. i 2010. godine stručnjaci AZO sudjelovali su na radionicama i održali su sljedeća predavanja i prezentacije za javnost:

Predstavljanje Programa trajnog motrenja tla Republike Hrvatske koji je izradila AZO (Zagreb, 28. siječnja 2009.)

Predavanje „Croatian Environment Information System Conceptual Model“ (Prag, 24. – 27. ožujka 2009.)

Predavanje “Aktivnosti AZO” na sjednici Grupacije održavanja čistoće“ (Dubrovnik, 22. – 23. travnja 2009.)

Radionica „Lokalna mreža za praćenje kakvoće zraka” (Zagreb, 4. lipnja 2009.)

Završna radionica projekta CROW (Zagreb, 17. lipnja 2009.)

Predstavljanje baze „Podaci o emisijama iz stacionarnih izvora“ (Zagreb, 2. srpnja 2009.)

1. Radionica s temom „Uspostava Informacijskog sustava zaštite okoliša Republike Hrvatske“ (Zagreb, 9. srpnja 2009.)

Predavanje “Obveze gospodarstvenika prema propisima iz područja gospodarenja otpadom” na seminaru o gospodarenju otpadom (Virovitica, 15. rujna 2009.)

Predavanje na VI. Hrvatskom znanstveno-stručnom skupu Zaštita zraka 2009 - Mjere za smanjenje onečišćenja zraka (Zadar, 16. – 19. rujna 2009.)

Predstavljanje rada AZO i Baze pokazatelja za more u Američkoj gospodarskoj komori (Zagreb, 15. listopada 2009.)

Predavanje „Trajno motrenje tala kao temelj za dugoročnu zaštitu tala Hrvatske“ (Zadar, 19. listopada 2009.)

Predavanje “Data Flow System and Indicators to Enhance Integrated Management of Global Environmental Issues in Croatia” na radionici Climate Change in South-Eastern European Countries IV (Zagreb, 20. listopada 2009.)

Predstavljanje Baze podataka i pokazatelja stanja morskog okoliša, marikulture i ribarstva (Zagreb, 22. listopada 2009.)

Predstavljanje baze Registar onečišćavanja okoliša (Zagreb, 22. listopada 2009.)

II. Radionica TAIEX Reporting obligations in the field of environment – vezano uz Shared Environment Information System – SEIS (Zagreb, 5. studeni 2009.)

Predstavljanje AZO baza i sadržaja web stranice u sklopu edukacije Centra za kvalitetu i sigurnost Obveze poslodavaca pri zbrinjavanju otpada (Zagreb, 12. studeni 2009.)

Predavanje “Obveze gospodarstvenika prema propisima iz područja gospodarenja otpadom” na seminaru o gospodarenju otpadom u organizaciji Županijske komore Koprivničko-križevačka (Koprivnica, 19. studeni 2009.)

Predstavljanje rada AZO i Baze podataka i pokazatelja stanja morskog okoliša, marikulture i ribarstva na radionici „Što nam se zbiva u moru i priobalju“ Primorsko-goranske županije (Rijeka, 20. studeni 2009.)

Radionica Registar onečišćenja okoliša – ROO za nadležna tijela - županije i Grad Zagreb (Zagreb, 16. prosinca 2009.)

U 2010:

Predavanje “Dan planeta Zemlja” (Osnovna škola „A.G.Matoša“ Zagreb, 22. travnja 2010.)

Prezentacija “National Environmental Pollution Register in Croatia” na 1st Meeting of Parties of the PRTR Protocol Developing PRTR Systems in South and Eastern Europe: Successes and Challenges and Upcoming Initiatives“ (Ženeva, 22. travanj 2010.)

Predavanje “Izvjješivanje o kakvoći mora za kupanje u Republici Hrvatskoj prema Direktivi br. 2006/07/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o upravljanju vodom za kupanje” na XVI sastanku kakvoća mora za kupanje - MZOPUG (Mali Lošinj, 15. - 16. travnja 2010.)

Predstavljanje Baze podataka i pokazatelja stanja morskog okoliša, marikulture i ribarstva u sklopu „GEF visibility event“ (Zagreb, 18. lipnja 2010.)

Predavanje “Potreba za usklađivanjem postojećeg Nacionalnog popisa pokazatelja s zahtjevima Direktive o strategiji mora” na TAIEX radionici – Implementacija Okvirne direktive o strategiji mora (Zagreb, 14. rujna 2010.)

Predavanje “Implementation of the Bathing water quality Directive - Requestments, experience and cooperation with EEA and ETC Water “na TAIEX radionici „Implementacija Direktive o kakvoći vode za kupanje“ (Zagreb, 23. rujna 2010.)

Predavanje „Zavičajne udomaćene pasmine kao jedan od pokazatelja biološke raznolikosti“ na 2. Konferenciji o izvornim pasminama i sortama kao dijelu prirodne i kulturne baštine s međunarodnim sudjelovanjem (Poreč, 22./24. rujna 2010.)

AZO je u 2009. i 2010. godini tiskao i distribuirao sljedeće publikacije namijenjene široj javnosti:

Endemske vrste riba jadranskog sliva; Izvjješće o Prekogrančnom prometu otpada 2008; brošura o okolišnim pokazateljima „Okoliš na dlanu I“ za 2009. i za 2010. na hrvatskom i engleskom jeziku; Izvjješće o radu AZO za 2008. i 2009. na hrvatskom i engleskom jeziku; Priručnik za korištenje Baze

podataka i pokazatelja stanja morskog okoliša, marikulture i ribarstva; Priručnik za vođenje Registra onečišćavanja okoliša; brošura o okolišnim pokazateljima; Katalog Informacijskog sustava zaštite okoliša (ISZO) – baze podataka u AZO 2010.

Dodatak II

Slijedeće su nevladine udruge te projekti provedeni u sklopu navedene sheme bespovratnih sredstava koji su sudjelovali u promicanju odgoja i obrazovanja o okolišu i promicanju svijesti o okolišu su:

Centric Austria International - Program promocije čistije proizvodnje u hotelijerstvu (CP3), s ciljem smanjenja potrošnje vode i energije u sektoru hotelijerstva (jednom od najvažnijih gospodarskih sektora u RH) te osnažiti svijest o važnosti učinkovitije uporabe energije i potrošnje vode u hrvatskom društvu kao i unapređenje znanja i kapaciteta organizacija civilnog društva u području čistije proizvodnje. Ciljne skupine i krajnji korisnici bile su prvenstveno udruge u Republici Hrvatskoj koje aktivno djeluju u sektoru turizma, zaštite okoliša i održivog razvoja, a sekundarno sektor hotelijerstva i studenti Sveučilišta u Rijeci.

Društvo za oblikovanje održivog razvoja – Osveštavanje i obrazovanje o obnovljivim izvorima energije. Cilj projekta bio je unaprijediti zaštitu okoliša i održivi razvoj poticanjem uporabe obnovljivih izvora energije u Hrvatskoj u dvjema lokalnim zajednicama (Varaždin i Labin), posredstvom promidžbe i obrazovanjem o obnovljivim izvorima energije na dva pilot-područja, a poslije u cijeloj zemlji. U sklopu projekta dvije strukovne škole, u Labinu i Varaždinu, opremljene su opremom potrebnom za nastavu na području obnovljivih izvora energije – vjetroelektranom, sunčevom elektranom, sustavom za grijanje s pomoću sunca te potrebnom mjernom opremom. Ciljane skupine u projektu bile su srednje škole (nastavnici i učenici), udruge, lokalni mediji, lokalna uprava, mali i srednji poduzetnici, a krajnji korisnici su dvije lokalne zajednice (Varaždin i Labin) i ostale zajednice u RH, učenici, predstavnici udruge te Agencija za strukovno obrazovanje.

Udruga za promicanje kulture življenja u skladu s prirodom „EcoSense“ – Promicanje održivog upravljanja prirodnim resursima kroz edukaciju i podizanje javne svijesti.

Cilj projekta bio je promicati kulturu održivosti, očuvanja okoliša i življenja u skladu s prirodom kroz podizanje javne svijesti i znanja o održivom upravljanju prirodnim resursima, poput očuvanje vode i održive gradnje. Ciljane skupine i krajnji korisnici bili su domaće i međunarodne udruge koje djeluju u području ekologije, sveučilišni profesori, studenti, državna i javna tijela, lokalna zajednica i predstavnici poslovne zajednice, stanovnici eko-sela i šira javnost.

Građanska organizacija razvoja Dalj – GORD – Smanjenje otpada na izvoru nastanka u općini Erdut „Tko ako ne ja?“

Cilj projekta bio je podići razinu svijesti i znanja javnosti o problemima koji nastaju neodgovornim gospodarenjem otpadom i o potrebi za smanjenjem otpada na izvoru nastanka prema europskim standardima. Ciljane skupine i krajnji korisnici bili su učenici i dionici iz općine Erdut, stanovništvo općine i makroregije.

Hrvatsko biospeleološko društvo – Bioraznolikost podzemne faune Karlovačke županije

Svrha projekta bila je pridonijeti zaštiti prirode i okoliša te održivom korištenju prirodnih resursa na području Karlovačke županije. Edukacijom lokalnog stanovništva i podizanjem svijesti o bioraznolikosti podzemne faune Karlovačke županije i o prijetnjama koje ju ugrožavaju te promocijom faune brojnih biospeleoloških objekata koji se nalaze na predmetnom području projektom se poticala zaštita podzemnih voda i podzemne faune. Nastojalo se unaprijediti međusektorsku suradnju na području zaštite prirode i okoliša, s posebnim naglaskom na podzemne vode, prikupljanje znanstvenih podataka o podzemnim

vodama i fauni radi definiranja stručnih stajališta za potrebe izrade akata zakonske zaštite regije i pojedinih lokaliteta. Ciljane skupine i krajnji korisnici projekta bili su stanovništvo Karlovačke županije.

Plavi svijet – Institut za istraživanje i zaštitu mora – Jačanje sposobnosti udruga za provođenje NATURA 2000 prioritetnih aktivnosti

Svrha projekta bila je ojačati znanje i suradnju organizacija civilnog društva u RH u području zaštite mora kroz uspostavljanje sinergija te prijenos znanja i iskustava u istraživanju, zaštiti i edukaciji o morskom okolišu sa stručnjacima i organizacijama iz cijele Europe. Projektom se željelo promovirati zaštitu mora s naglaskom na prioritetne vrste na Crvenom popisu ugroženih vrsta u RH i na Direktive o staništima senzibilizacijom javnosti o potrebi zaštite morskog okoliša i vrsta, sve kako bi se omogućilo održivo korištenje prirodnih resursa morskih područja. Ciljane skupine i krajnji korisnici projekta bili su članovi Plavog svijeta i Nature, lokalno stanovništvo i posjetitelji otoka Lošinja i Visa, Ministarstvo kulture RH te Državni zavod za zaštitu prirode.

Udruga za komuniciranje ambijenta „Put“ – I drveću srce kuca

Cilj projekta bio je podići ekološku svijest i potaknuti aktivno sudjelovanje u rješavanju problema otpada u vrtićima i osnovnim školama u Gradu Rovinju. Ciljane skupine i krajnji korisnici bili su djeca iz škola i vrtića (ukupno 599 djece), odgajatelji, nastavnici i roditelji.

Udruga za prirodu, okoliš i održivi razvoj Sunce – Razvoj programa za okolišno odgovorno upravljanje malim turističkim objektima u Hrvatskoj

Svrha projekta bila je pridonijeti razvoju održivog turizma u Hrvatskoj kako bi se očuvalo prirodno naslijeđe i smanjio nepovoljan utjecaj (masovnog) turizma na okoliš. Projektna intervencija fokusirala se na integriranje okolišno odgovornog načina upravljanja u upravljačku politiku malih obiteljskih hotela i turističkih seoskih domaćinstava, na uspostavljanje platforme za međusektorsku suradnju u provedbi mjera sprečavanja neodrživog razvoja, uz senzibilizaciju javnosti, državne i lokalne uprave te turističkih zajednica i poduzetnika o pitanjima zaštite okoliša i održivog razvoja. Ciljane skupine obuhvaćale su članove i zaposlenike uprave ciljanih turističkih objekata, poslovni sektor s područja održivog gospodarenja otpadom, vodom i energijom, a krajnji korisnici bili su gosti turističkih objekata i svi turisti zainteresirani za ponudu s ekološkim predznakom, turističke zajednice Hrvatske, Splitsko-dalmatinske županije, Istarske županije i ostalih županija, turističke agencije; lokalne zajednice i jedinice lokalne samouprave, znanstveno-obrazovne institucije, Ministarstvo turizma, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva te Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Udruga za zaštitu prirode i okoliša Zeleni Osijek - Osnaživanje lokalnih kapaciteta za NATURA 2000 i zaštitu prirode

Svrha projekta bila je potaknuti održivo upravljanje i zaštitu prirodnih resursa Osječko-baranjske županije u kontekstu uspostave Nature 2000 – ekološke mreže područja očuvanja prirode, odnosno rijetkih, ugroženih i endemičnih vrsta divljih životinja i biljaka i to kroz sudjelovanje javnosti, međusektorsku suradnju i poticanje primjene relevantnih direktiva EU-a (Direktive o pticama i Direktive o staništima). Ciljne skupine i krajnji korisnici obuhvaćali su Odjel za biologiju Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, nevladine organizacije, Državni zavod za zaštitu prirode, Hrvatske vode, Hrvatske šume, Javnu ustanovu „Park prirode Kopački rit“, lokalno stanovništvo Osječko-baranjske županije, lokalnu samoupravu Osječko-baranjske županije, privatne tvrtke, Agenciju za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Osječko-baranjske županije te škole, druge obrazovne institucije, skupine volontera i širu javnost.

Projekti kojima je unaprijeđen pristup informacijama o okolišu te sudjelovanje u odlučivanju o okolišu su:

Centar za organiziranje zajednice, Češka – Sudjelovanje stanovnika u održivom razvoju regije

Cilj projekta bio je potaknuti lokalni razvoj sudjelovanjem javnosti te međusektorskim partnerstvom u procesu planiranja, provedbe i nadzora održivih lokalnih planova te poticati lokalni održivi razvoj edukacijom lokalnog stanovništva i lokalne uprave sukladno prihvaćenim i provjerenim pristupima unutar Europske unije. Ciljane skupine i krajnji korisnici bili su lokalni dionici sva tri sektora (javni, civilni i poslovni).

Udruga Zelena Istra – Demokracija u praksi

Svrha projekta bila je osnažiti sudjelovanje javnosti u procesima odlučivanja na području zaštite prirode i okoliša, uz promicanje bolje prakse uključivanja (lokalne) javnosti u donošenje odluka i ulaganje stalnih napora za podizanje kvalitete tih odluka. Projektom se nastojalo osvijestiti i podučiti okolišne udruge Zelenog foruma, javnost, tijela nadležna za provedbu postupaka procjene utjecaja na okoliš i prirodu na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te poslovni sektor o potrebi za sudjelovanjem javnosti, o pozitivnim učincima, vrijednostima i općedruštvenoj dobrobiti smislenog sudjelovanja javnosti u postupcima procjene utjecaja na okoliš i prirodu.

Udruga za zaštitu i unapređenje čovjekovog okoliša „Franjo Košćec“ – Građani uključeni u zaštitu okoliša (CEP).

Projektom se željelo povećati doprinos organizacija civilnog društva u reformi procesa i primjene zakonodavstva EU-a u RH i ustanoviti mehanizme koji će povećati sudjelovanje građana u primjeni zakonodavstva s područja zaštite okoliša i održivog razvoja na području Varaždinske županije. Ciljane skupine i krajnji korisnici uključivali su organizacije civilnog društva, stručnjake u zaštiti okoliša, djelatnike javne uprave u varaždinskoj regiji te građane Varaždinske županije.

Dodatak III

- Pregled dodijeljenih financijskih potpora programima i projektima organizacija civilnoga društva za područje zaštite okoliša i održivog razvoja u 2008. godini:

Specifično područje financiranja	Iznos	%
Promicanje obrazovanja za zaštitu okoliša i održivi razvoj	2.321.921,84	41,0
Unapređivanje kakvoće okoliša i prostora urbanih i ruralnih sredina	2.147.171,39	37,9
Zaštita okoliša i prostora	319.686,43	5,6
Očuvanje posebno vrijednih prostora	240.000,00	4,2
Promicanje održive gradnje	212.000,00	3,7
Projekti zaštite okoliša i prostora zasnovanih na suradnji različitih partnera	186.500,00	3,3
Unapređenje stanja i gospodarenja šumama šumoposjednika i udruživanje šumoposjednika	100.000,00	1,8
Održivi razvoj seoskog prostora	90.000,00	1,6
Gospodarenje otpadom	50.000,00	0,9
Ukupno	5.667.279,66	100,0

- Pregled dodijeljenih financijskih potpora programima i projektima organizacija civilnoga društva za područje zaštite okoliša i održivog razvoja u 2009. godini:

Specifično područje financiranja	Iznos	%

Promicanje obrazovanja za zaštitu okoliša i održivi razvoj	2.059.409,88	36,3
Unapređivanje kakvoće okoliša i prostora urbanih i ruralnih sredina	1.021.981,05	18,0
Promicanje održive gradnje	647.179,59	11,4
Gospodarenje otpadom	466.516,28	8,2
Zaštita okoliša i prostora	450.582,48	8,0
Projekti zaštite okoliša i prostora zasnovanih na suradnji različitih partnera	372.497,76	6,6
Održivi razvoj seoskog prostora	280.000,00	4,9
Očuvanje posebno vrijednih prostora	191.595,50	3,4
Sprječavanje bespravne gradnje, očuvanje obalnog prostora, otoka i drugih posebno vrijednih prostora	126.800,00	2,2
Institucionalna potpora udrugama za zaštitu okoliša i udrugama za održivi razvoj	50.000,00	1,0
Ukupno:	5.666.562,54	100,0